

№ 1532a

F1532 b
F1532 c
~~F1532 d~~

Laste piibli lou koton oppi,

Sumala
arm nink tõe.

keislikuile emmõle pakutu.

Wäikene
Sildi-Piibel
lastele.

Tartun.

Schnakenburg'i trükk ja kulu.

1533 b

Die heilige Jungfrau Maria
mit dem Kinde Jesus

Die heilige Jungfrau Maria
mit dem Kinde Jesus

Lasset die Kindlein
zu mir kommen.

„Paske lapsukefed minn junre tulla.“

Jumala arm nink tôte.

Wäikeste laste piibli lou koton oppi,
kristlikuile emmîle pakutu.

Tartun.

Schnakenburgi trüft ja Julu

1882

Gegen den Druck dieses biblischen Geschichtsbüchleins ist von Seiten des Livländischen Evangelisch-Lutherischen Consistorii nach vorgängiger Durchsicht desselben nichts einzuwenden.

St. Marien in Dorpat, 1882, Januar 7.

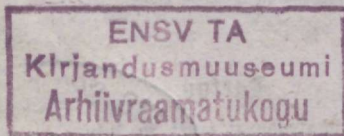
Im Namen und Auftrage des Consistorii:

N. S. Willigerode,

Consistorialrath.

Nr. 37.

Zensuri poolest lubatud. — Tallinnas, 23. Weebruariil 1882.

33703

J u h t s ö n a.

Piwi maa Ewangeliumi-Lutheruse kiriku opetaja omma nõus wõtnu, maa=koole ülembät walitsust pallelda, et edispäidi ka koton opja latsekeste käest peäs piibli lou tundmist nõwvetama. Selle tarwis om waia, Teile, armsa latsekeste emä, raamatokest kätte saata, mis Teid teele juhata ja töö mann toetap. Niisugust raamatokest pakutas Teile nüüd siin kätte sõame südi soowiga, et Teie sedä hääl meelel wõtasite pruukida.

Sündünü lugu tahap elusalt jutustamist, kui see peäp kuulja waimu filmi een selgüma. Mis Teie omile latsekeisile peäte Sumala riigi sündünüst loust jutustama, mill möödul nink mill kombel, sedä juhatawa selle raamatokese jutustuse omme jär-

kega kätte. See ei tee süüdü, kui üte jutustuse mann kats ehk kolm kõrda tööd teete enne kui läbi saap, ei ole ka mitte wika, kui üks jälle neidsammu jutustuisi ette jutustate. Sest latsekestel omma muidogi lühikese jala nink seeperäst ka lühikese samm; ja teiselt: latsekestega om jo lugu muidogi ka nii, kui wana sõna ütlep: „Midä tutwamb, sedä arnsamb.“ Seegiperäst ärge arwage mitte, kui es tohis Teie omile latsekeisile mitte rohkemb piibli lugusid jutustada kui ennege neid, mis sestsinatsest raamatokesest löwwäte; ärge mötelge ka mitte, kui es tohis ka lajembat seletust manolisada, kui latsekeise omme küsimistega sedä nõudwa. See raamatokene ei peä Teid mitte õtsekui kammitšade pandma, enge peäp Teile toes olema, kelle nõal Teie sedä õskate oppada, mis latsekeise Jumala riigi loust peäwä teedmä, et nemä kooli opetusest täwweste wõisje oša wõtta nink tullu tunda.

Kõik nime, mis ette tulewa, omma wana harinu kirjotamise wiisi perrä trükki pantu,

sest et nee Teil hendil joba latse põlwest
saani sell näol tutwa omma; ent muido
om wastne kirjawiis pruugitu. Eugege
nüüd enne esi tähele panemisega see tükk
läbi, mis Teie just tahate jutustada, ning
sis jutustage omme latsekeste hörnat jõudu
mööda nii lahkeste ja nii liht wiisil, kui
emä südä soowip ja emä suu sutap. Muud
kui saisku alati meelen, et meie Issand
Jesús Kristus ka meie latsekeisi om hendä
mano kutsnu, ning et Issand ka meie
rahwa weiku laste suust oma nimele tahap
kitüst valmistada õtse meie opetamise
töö läbi.

Dr. Gollmann.

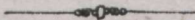
Tartun,

31. Jõulukuu päiwäl 1881.

Sisu juhataja.

	Lehekülg.
Juhthõna	3—5
1. Abraham	7
2. Josepi lastepõlv	11
3. Josepi orjapõlv	14
4. Josepi aupõlv	17
5. Josep ning Iisrael	20
6. Mooses Warao tütre kasupoig	26
7. Mooses Jumala sulane	30
8. Mooses Iisraeli wahemees	36
9. Dawit Jumala wõijetu mees	40
10. Dawit Iisraeli kuningas	48
11. Jese, Jumala Poja, ilmale sündumine	51
12. Jeesus paganide walgus	55
13. Jeesus etä majan	58
14. Jeesus Jumalast wõijetu mees ehk Kristus	60
15. Jeesus Kristus taiwariigi kuulutaja	63
16. Jeesus Kristus elowürst	66
17. Jeesus Kristus Bioni kuningas	70
18. Jeesus Kristus Jumala woon	73
19. Jeesus Kristus igäwäne Rahusaatja	78
20. Jeesus Kristus awwustuse Iisand	81

1. Abraham.

Taiwa ja maa om Jummal algusen loonu, ja kui kõik maailm sai valmistetus, siis lõi Jummal wiimäte inemiisi oma palge perrä, et nee ilmamaa üle walitsese. Edimäne inemine olli Adam, nink temä naine olli Ewa. Nee elluwa edeotsast kaunin Edeni aian wagaufe nink õndsuse ello. Ent kui nemä üte puu wiläst seiwä, kellest Jummal näil es ole käsknü süwä, siis saadiwa nemä esi hendide nink kõige oma sugu pääle hätä nink wiletsust; sest nüüd es wõi nemä enämb Edeni aida jäijä, enge pidiwä wälän walu nink waiwaga surma wasta elämä. Midä enämb inemiisi nüüd ilmale sündü, sedä kurjembas lätsiwä nemä, niida et Jummal wiimäte nõus wött, kõik inemiisi maa päält suure weeuputuse läbi soutumas ärä häötäda. Üts ainus mees oma perrega löüse armu

Sumala filmi een, sest et ta täwweste waga olli. Sedä hoise Summal kõige naise nink lastega elon, kni kõik muu ilm ärä uppu. See mees olli Noa. Noa soust om sis kõik rahwas fulnu, kes nüüd weel maa pääl eläp.

Kui Noa suku nakas paljo saama maa pääl, sis walits Summal hendäle üte mehe ärä, Abraham nimi, see olli waga. Nink Summal ütäl Abrahamile: „Mine wäljä oma esä majast nink oma esä maalt sinnä maale, mis Mina sulle näütä. Mina taha sinno suures rahwas tetä. Ja sino sifen peäwä õnistetus saama kõik suguwõsa maa pääl.“ Abraham kuuld Summala sõnna. Ta wött oma naise Sara, nink omme sulasid nink näütsikid, omme eläjid ja kõik omma warandust kokko, ja läts teele. Kui nemä Kanaani maale jõusewa, sis ütäl Summal Abrahamile: „See maa taha Mina sulle ja sino sugule anda.“ Sis jäi Abraham Kanaani maale elämä nink sedä suku ootma, kellest Summal temäle jo mitukörd olli kõnelnu. Sest Abrahamil es ole weel üttegi last, ehk ta küll jo 75 ajastaiga wana olli, kui temä Kanaani maale tulli. Ja Summal mötel oma sõna pääle. Kui Abraham joba 99

ajastaiga wana olli, tegi Summal temäga leppingo ja üteli temä wastas: „Tõisel ajast-
ajal peäp Saral sell ajal poig olema,
sedä peät sina Izaakis kutsma“. Sis
sai Abraham rõõmsas, sest ta usk Suma-
lat; ja sedä arwas Summal temäle õiguses.

Ajastaja pärast olli Abrahamil ja Sa-
ral toowotetu poig Izaak káen, niida kui
Summal olli ütelnü. Ja Izaak kaswi,
nink wanembil olli temäst rõõmu. Sis
üteli Summal ütiskõrd Abrahamile: „Wõta
oma poig, kes sino ainus, kedä sa armas-
tat, Izaaki, ja ohwerda tedä palotuse ohw-
ris“. Nink Abraham tõssi warra hom-
mongu üles nink wõtt oua poja Izaaki,
ja lahki palotuse ohwri tarbis puid, ja
wõtt kätte nink läts sinnä paika, mis Sum-
mal temäle olli ütelnü. Ja Abraham tegi
sinnä altri nink jääd nee puu altri pääle
nink kōüt oma poja Izaaki kinni nink pand
tedä altri pääle üles, puie pääle. Nink
Abraham küünit káe wäljá nink wõtt
wäidse, omma poiga ärätappa. Sis hõigas
Issanda engel temä wastas taiwast nink
üteli: „Ärä pane omma kätt see poisi külge,
nink ärä tee temäle midäki. Sest nüüd
tunne Mina, et sina Sumalat pelgät, nink
et sa omma poiga, omma ainust, Mulle

mitte ei ole keelnü^a. . . Nink Abraham tõst
silma üles nink nägi, ja nätse, üts oinas
olli temä tafan wõson farwi piti finni

jäänü. Nink Abraham läts ja wõtt oina
ja ohwerd jedä palotuse ohwris oma poja
afemele. Sis hõigas Issanda engel Ab-
rahami wasta tõist kõrda taiwast nink
ütel: „Ma ole hendä mann wandnu“,
ütlex Issand, „sino seemne sisen peäwä
kõif maailma rahwas hendä õnistama, see-
peräst et sa Mino sõnna olet wõtnu kuulda.“

2. Josepi latsepõlw.

Isaakil olli kaks poiga, nee olliwa kaksike. Mooremb näide seäst, Jakob nimi, sai Sumala käest Abrahami õnistuse händäle ja omale sugule, ja peräst ka Sumala õnistamise jäädwäs mäletüses wastse nime Israael. Israeil olli 12 poiga, ja näide seäst olli Josep temäle kõige armsamb, sest Josep olli waga nink mõistlik, nink es tee esäle mitte pahandust nii kui tõise wese. Sis mötel esä tedä tõiste weljo ülembäs panda nink tegi temäle ka kalli kiriwa särgi. Seeperäst wihtsiwa tedä wese, et nemä es wõi ka häd sönagi Josepiga kõnelda; ent Josep es hool sest, enge hoise esä poole. Ütskõrd üteli Josep weljo wasta: „Kuulge, mis nägemist ma unen ole nännü! Näitse, meie ollime wälän wihta kõütmän, ja näitse, mino wiht tõssi üles ja jäi ka pistü saisma, ja näitse, teie wiho tulliwa temä ümbre nink kumardiwa mino wiho ette.“ Ent tema wese ütliwä: „Kas fina meie üle kuningas peässiit saama?“ Nink naksiwa tedä weel enämb wihtama. Ent Josep nägi weel tõise unenäo nink jutust jedä ka weljole ja üteli: „Ma ole unen weel üte unenäo

nännü, nink nätse, päiw ja kuu nink üts-
töistkümmend tähte kumardiwa mino ette.“
Ja Josef jutust sedä ka omale esäle. Ent
esä noom tedä ja üteli temäle: „Mis unen-
nägo see om? Kas mina ja so emä ja so
wele peävä õige tulema nink sino ette ku-
mardama?“ Nink wele saiwa täüs kurja
wiha, ent esä pei sedä asja meelen.

Perän sedä lätsiwä Josepi wele kotoft
ärä oma esä karja hoitma, ent Josef jäi
esä mano kodo. Sis üteli esä ütskõrd Jo-
sepile: „Mine ja kae, kas so weljo käsi
häste käüp nink kas hää lugu karjaga, ja
too mulle sõnumid tagasi“. Nink Josef
läts ommi weljo takan otsma. Kui wele
tedä kawwest näiwä, sis ütliwä nemä tõine
tõise wasta: „Nätse, sääl tulep see õige
unenägijä! Tulge nüüd ja tapkem tedä
ärä; sis saame nätä, mis temä unenäo
omma.“ Ent Ruben, kes wanemb weljo
seäst, keeld tõisi nink üteli: „Urge walage
werd ärä; paremb heitke tedä sinnä hauda,
mis laanen om“. Kui nüüd Josef weljo
mano sai, sis wõtiwa nemä tedä finni
nink kisiwa temä kiriwa särgi temä jäläst,
ja heidiwä tedä hauda. Ent see haud olli
tühi, wett es ole sääl sisen. Ja nemä
istewa maha leibä söömä. Nätse, sis tulli

üts kaupmeeste teeselts säält mööda, nee lätšiwä omma kallist kaupa Egiptuse maale wiimä. Sis üteli Juda, kes Israeli neläs poig, omme weljo wasta: „Mis kasu om sest, et meie oma wele ärä tapame? Müügem tedä parembide neile kaupmehile ärä“. Ja wele wötiwa tedä kuulda. Kui nüüd kaupmehe sinnä kottale jõusewa, siis tõmpsiwa wele Josepi säält hawwast üles ja mõiwa tedä kaupmehile katekümne hõpetükü eest ärä. Küll pallel Josep weljo silmäweega, ent nemä es anna armu, ja wõõra kaupmehe köödiwä temä kae kinni nink weiwä tedä ärä.

Nüüd wötiwa wele Josepi särgi, tapiwa üte noore sika nink kastiwa särgi were sisse ja lähätiwä see kiriwa särgi esä kätte nink ütliwä: „See oleme meie löödnü; kae esi, kas see sino poja särk om wai mitte.“ Ja esä Israeli tuuse oma poja särgi ärä nink üteli: „See om mo poja särk! Kuri elläj om tedä ärä söönü, Josep om tõtteste ärä murtu“. Nink esä leinas wäega, nink iff oma armsamba poja Josepi peräst, nink üteli: „Küll ma lää leinaten oma poja mano hauda“. Ent Josepit wiidi Egiptuse maale ja müüdi

jääl ärä Potiwarile; see olli Egiptuse kuningaga ülemb teener.

3. Josepi orjapõlw.

Josep olli säitsetõistkümmend ajastaiga wana, kui Egiptuse kuningaga ülemb teener Potiwar teda hendäle orjas ost, ja temä, kedä esä olli mötelnu weljole ülembäs panda, pidi nüüd wõõral maal wõõra rahwaga seän wõõrast meest teenmä. Ent Summal es jätä Josepit mitte maha, enge olli ka wõõral maal temäga nink last temä kae all kõik kõrda minnä, mis ta tegi. Nink Josep löüse armu oma esändä meelest, sest Josep teene teda waa sõamega. Sis pand Potiwar teda oma maja üle nink and temä kätte kõige oma waranduse. Ja Summal õnist Potiwari maija Josepi peräst, et sedä tunda olli koton ja wäljän. Nink Josep esi kaswi täwwe mehes nink olli ilosa näoga. Sedä pand Potiwari paha naine ka tähele nink taht Josepit hendäle mehes saija. Ent Josep üteli oma esändä naise wasta: „Nätsse, mino esänd om kõik mino kae ala andnu nink ei ole mulle muud midäki ärä keelnü kui ennege

sinno, seiperäst et sina temä naine olet. Kuis peässi ma sedä suurt furja tegemä nink Jumala wasta patma?" Sis nakas Potiwari naine Josepi särgist kinni nink üteli: „Tule mulle!“ Ent Josep jätt oma särgi temä kätte nink pagesi wäljä usaida. Nüüd wihasi naine Josepi pääle ärä. Ta tänit suure häälega, Josepi särk käen, nink hõigas omma pererahwast nink üteli: „Kaege, mis Josep om tennü! Ta tulli minno ärä naardma, ja kui ta kuuld, et ma häält tei, siis jätt ta oma särgi siija nink pagesi wäljä usaida“. Ja kui Potiwar kodo tulli, kõnel naine temä wasta sedasamma wõls juttu nink üteli: „Sedä wiisi om sino sulane mulle tennü“. Sis lägüsi Potiwari wiha palama, ja ta pand Josepi sedamaid ilma ülefullemata wangi.

Ent Jummal es jätä Josepit ka nüüdki mitte maha, enge käänd ka wangihoonen oma heldüse temä poole, nink tegi, et Josep armas olli selle wangihone ülembä meelest. Nink wangihone ülemb and Josepi kätte kõik wangi, keä sääl wangihoonen olliwa, ja Josep sääd kõik targaste, nink Jummal last kõrda minnä kõik, mis ta tegi. — Ja näitse, kuningas pand oma ülembä keldriteendre ja oma ülembä pagara sinnä paika

wahi ala, kon Jofep finni olli. Nink wangihooone ülemb pand Jofepi näide mano, et ta pidi näide käsil olema. Mitme päiwä peräst tulli Jofep hommongul jälle näide mano nink löüse näid kurwa näoga olemat. Sis küsse temä näide käest: „Mis om teil täämbä nii paha nägo?“ Nemä ütliwä: „Meie oleme und nännü, nink meil ei ole, kes sedä ärä seletäp.“ Sis üteli Jofep: „Seletüse omma Jumala käen. Siski jutustage mulle.“ Sis jutust keldri ülemb sedä wiisi: „Nätse, sääl olli wiinapuu mo een, nink wiinapuu külen olli kolm ossa, nink kobaride külen olliwa marja walmis saanu. Ja kuninga karikas olli mull käen, nink mina wöti nee wiinamarja nink pitsiti näid kuninga karika sisse nink anni karika kuninga kätte.“ Jofep üteli temäle: „Kolm ossa om kolm päiwä. Enne kui kolm päiwä möödä om, tōstap kuningas so pää üles nink panep sinno jälle so ameti pääle. Ent peä minno meelen, kui sino käsi häste käüp, ja kõnele mino peräst kuninga ette, nink saada minno siist hoonest ärä. Sest ma ole warguse wiisil oma esä maalt ärä warastedu nink ilma süüta wangi pantu.“ Nüüd jutust ka ülemb pagar oma unenäo: „Nätse, kolm korwi

olli mo pää pääl, ja päälmätjen korwin
 olli kõigesugust kuningale tettüt pagara
 rooga; ent linnu seiwä jedä korwist mo pää
 pääält ärä." Nink Josef selet nink üteli:
 „Kolm korwi om kolm päiwä. Enne kui
 kolm päiwä mööda lät, wõtap kuningas
 so pää otsast ära nink poop sinno üles
 puu külge, ja linnu sööwä so liha sino
 pääält ärä." Ja see sündü kolmandal päi-
 wäl perän jedä, sis pand kuningas keldri
 ülembä temä ameti pääle tagasi, ent ülembä
 pagara last ta üles puwwa, õtse niida kui
 Josef olli ette kuulutanu. Ent keldri
 ülemb es peä Josepit mitte meelen, enge
 unet tedä ärä, ja niida pidi sis Josef
 weel kinni jäämä.

4. Josepi aupõlw.

Kate ajastaja pärast sündü, et Egiptuse
 kuningas, aunimega Warao, und nägi,
 nink näitse, ta saib jõe weeren, uink näitse,
 jöest tõssi säidse ilosat nink lihawat lehmä
 üles ja seiwä aasa pääl. Nink näitse,
 perän näid tõssiwa tõise säidse lehmä jöest
 üles, lahja nink paha pääält nätä, nee seiwä
 ärä nee säidse ilosat nink lihawat lehmä.

Nink Warao wirgu üles. Sis uinu ta jälle magama nink nägi tõist puhku unen, nink näitse, säidse wilja pääd tõssi ütest kõrrest üles, jämedä nink hää. Nink näitse, säidse peenikest nink ärä kõrwetut pääd tõssiwa perän näid üles, nink neeliwä nee säidse jämedät ja täüt pääd ärä. Nink Warao wirgu üles, nink temä waim olli õtsekui roidunu. Sis lähät Warao omme teendrid wäljä nink kuts Egiptuse maa targa hendä mano nink jutust neile oma unenäo. Ent ütski näist es wõi Warao unenägemisi ärä seletädä. Sis tulli keldri ülembäle Jofep meelde, nink temä jutust Waraole ärä see lou, kuis Jofep kate ajastaja eest wangihoonen olli unenägemise õigede ärä seletänü. Sis lähät Warao nink kuts Jofepi. Ja Jofep saadeti usinaste wangihoonest wäljä, nink ta aiije oma habena ärä nink pand tõisi röiwid jälgä, nink tulli Warao ette.

Ja Warao üteli Jofepi wasta: „Ma ole und nännü, ja ütski ei wõi sedä ärä seletädä. Nink ma ole sinnoft kuulnu, ja wõiwat unenägemisi ärä seletädä.“ Jofep koste: „Si ole see mitte mino käen; küll Jummal onnmete Waraole hääd kuulutap.“ Sis jutust Warao oma kats unenäko ärä,

ja Josef üteli Warao wasta: „See unenägo om kõik üts. Nee säidse lihawat lehmä ja nee säidse jämedat wiljapääd omma säidse ajastaiga, mis tulewa. Nätse, neide säitsme ajastaja sisen peap suur wiläwarandus olema Egiptuse maal. Ent nee säidse lahja lehmä nink nee säidse peenifest wiljapääd omma säidse nälä ajastaiga, nee tulewa säitsme wiljaliku ajastaja perrä. Sis lõpetap wäega fange nälg sedä maad ärä. Nink et see unenägo Waraole om katskõrd olnu, om see, et Summal sedä tõtete nink pea saap tegemä. Sis kaegu Warao hendäle nüüd ütte mõistlikku nink tarka meest, nink pandku tedä säitsmel rohkel wiläajastajal wilja kokko pandma üle kõige Egiptuse maa, et säitsme nälä ajastaja tarbis toidust oles, et maa näljä peräst es saas ärä kaotetus.“ See nõu olli Warao meelest ja kõiki temä sulaste meelest hää, ja Warao üteli Josepi wasta: „Et Summal sinole sedä kõik om teedä andnu, jis ei ole ütski nii mõistlik nink tark kui sina. Nätse, ma ole sinno kõige Egiptuse maa üle pandnu. Uujärje poolest ütfindä taha ma suuremb sinno olla.“ Ja Warao wõtt oma sõrmuse oma käe päält ärä niuk pand sedä Josepi sõrme otsa, ja pand kallid

rõiwid temä jälgä, nink kuldehtid temä kaala. Kolmkümmend ajastaiga olli Josef wana, kui Barao tedä jelle juure awwu sisse tõst.

Nüüd nakas Josef kõik Egiptuse maad läbi käümä ja kõige jäitsme aasta wiljä Egiptuse maal kogoma, nink temä pand wäega palju wilja kokko, nii kui liiw mere weeren, et enämb es wõi arwada paljuse peräst. Ent kui nee jäidse rohket ajastaiga otša saiwa, sis naksiwä nee jäidse nälä ajastaiga tulema, niida kui Josef olli ütelnu. Sis tegi Josef kõik aida wallale nink mõi wiljä, ja kõik maailm tulli Egiptuse maale Josepi mano ostma. Sest nälg olli wõimust wõtnu kõike maie sijen.

5. Josef nink Israel.

Nälg tulli ka Kanaani maale, kon esä Israel oma ütetoistkümmne pojaga elli. Kui nee kuuliwa, et Egiptusen wiljä elli, sis lähät Israel oma poja kümnekeske Egiptusest wiljä ostma, ent noorembat poiga, Benjamin nimi, es saada ta mitte näidega, sest ta üteli: „Eh wahest temäle õnnetušt johup.“ Ja Israeli poja tulliwa

Josepi ette wiljä ostma, nink nemä kumar-
diwa temä ette maani. Nink Josep tuuse
näid ärä, nink nee unenäo tulliwa temä
meelde, mis ta näist unen olli nännü; ent
wele es tunne tedä mitte, sest ta pand
hendä wõoras nink kõnel näidega tõlgu
läbi kangede nink üteli: „Teie olete tulnu
kaema, kost see maa wallal olnes; teie
olete salaja maa kulleja.“ Nemä waban-
diwa alandlikult: „Meid om katstõistküm-
mend weljä olnu, kõik üte mehe poja
Kanaani maal, nink näitse, nooremb om
kodo jäänü esä mano, nink üteli ei ole
enämb alale, meie oleme õige mehe, nink
oleme tulnu wiljä ostma.“ Ent Josep jäi
kõwas, nink pand näid wahi ala. Kol-
mandal päiwäl üteli Josep näide wasta:
„Kui teie olete õige mehe, siis jäägu üts
teie seäst kinni, nink tõise mingu wiljä kodu
wiimä nink toogu oma nooremb weli minole
nätä, siis saa ma nätä, kas teie kõne tõte
omma.“ Siis kõneliwa nemä hendä kessel:
„Meie oleme süüdläse oma wele peräst, et
meie es wõta kuulda, kui ta meid henge
ahastusest alandlikult pallel; näitse, nüüd
nõrwetas temä weri takan.“ Ent Josep
mõist kõik, mis nemä kõneliwa, nink ta
käänd palge kõrwale nink iff. Siski lass

ta üte weljo seäst, kell Simeon nimi olli, kōütä nink wangi wiija, ent näide kotte käst temä wiläga täütä nink tōise üttesa weljä minema saata. Nink niida tetti näile. Sis kōstiwa nemä oma wiljakoti omme eeslide jälgä nink lätšiwa murrega kodo poole.

Ja nemä tulliwa esä mano nink anniwa tälle teedä kōik, mis näile olli jōhtunu, nink kuitao Egiptuse maa suur esänd olli käsknü Penjamini temäle nätä tuwwa. Sis kōste Israel nink üteli: „Teie teete minno latsist ilma! Josef ei ole enämb, Simeoni ka ei ole enämb, ja Penjamini tahate teie ka ärä wōtta? Kōik see tulep mino pääle!” Nink esä es lupa Penjaminit mitte Egiptuse maale laske. Ent nälg olli kange nink wili lätš otša, ja Juda lei käemehes Penjamini eest, ja wana Israel and wiimäte perrä nink saat oma poja tōist kōrda Egiptuse maale nink üteli: „Wōtke raha kaasa nink wōtke ka oma weli, nink minge, ja Kōigewägewäne Summal andku teile halestust löüdä jelle mehe een, kes Egiptuse maa esänd!” Sis wōtiwa Israeli poja kätte nink lätšiwä Egiptuse maale, ja nemä tulliwa nink saisiwa Josepi een. Kui Josef Penjamini nägi

näidega olemat, siis kõnel ta näidega lah-
 feste ning võtt näid omma maija ning
 and näile juurvä. Ja nemä seiwä ning
 jõiva Josepi lawwa päält ning olliwä
 rõõmsa. Ent Josep käst omma koaülembat
 ning ütelt: „Täüda neide meeste koti wi-
 läga nii palju, kui nemä jutawa ära wijä,
 ja mino hõpekarik pane nooremba wele
 koti juuhu“. Ning niida tetti. Kui hom-
 mongul walge sai, siis lasti neil mehil
 ära minnä. Ent kui nemä liinast olliwä
 tüki maad ära lännü, näitse siis aije Jo-
 sepi koaülemb näid takan ning hõigas:
 „Misperäst tasote teie hääd kurjaga? Teie
 olete mino esändä hõpekarika wõtnu. Sedä
 olete kurjaste temü!“ Nemä ütliwä:
 „Misperäst kõnelep meie esänd sedä wiisi?
 See, kelle mant karik löwwüs, peäp kool-
 ma, ja meie tahame oma esändäle julasis
 jääda“. Sis pand egämees oma koti maa
 pääle ning wõtt koti suu wallale; ning
 näitse, karik olli Penjamini kotin! Sis pan-
 niwa nemä suure jähmätüsega egämees oma
 koorma oma eläjä jälgä ning lätsiwä liina
 tagasi Josepi maija. Ning nemä heidiwä
 Josepi ette maha; ent Josep ütelt näile:
 „Mis töö see om?“ Sis koste Juda:
 „Mis peäme meie oma esändäle ütlemä?“

Summal om meie ülekohut löüdnü. Nätse, meie jääme kõik sino sulasis". Ent Jofep üteli: "Ei mitte kõik, enge see mees peäp mulle sulases jäämä, kelle mant karik om löütü; tõise minge rahuga kodo oma esä mano". Nüüd aste Joda ette nink üteli: "Mina ole käemehes see pois eest esäle saanu. Sis jätä, palle ma, minno kelle nooremehe asemele omas sulases, ent see pois mingu omme weljoga kodo. Sest kuis peässi mina ilma temäta oma esä mano minemä? Sest kui see pois kodo ei saa, jis koolep meie esä ärä nink meie peäme murrega oma esä halli hiusse hauda saatma". Sis es wõi Jofep sõame haleust enämb keeldä. Ta ikk suure hääleaga nink üteli omme weljo wasta: "Mina ole Jofep, teie weli, kedä teie olete Egiptuse maale ärä müünü! Kas mo esä weel eläp? Kõhke nüüd nink üteli mo esäle, et Summal om minno esändäs pandnu kõige Egiptuse maa üle, ja et mina taha teid siin toita; ja tooge mo esä siija, sest weel tulep wiis nälä ajastaiga". Nink Jofep wött Penjamini ümbre kaala kinni nink and kõigile omile weljole suud nink kõnel näidega armsaste. Ta temä and näile toidust tee pääle nink lähät wanfrid oma

esä perrä, ninf saat oma wele kodo minemä.

Järaeli poja tulliva kodo ninf kuulutiwa esäle, et Jofep om Egiptuse maa walitseja ja kutsup meid hendä mano elämä. Ent Järaeli südä olli katen mötten, ninf es usu sedä mitte. Sisfi, kui ta nägi neid wanfrid, mis Jofep olli lähätänü tedä ärä tooma, sis nakas wana Järaeli waim jälle elämä, ninf temä üteli: „Geft om küll! Mo poig Jofep eläp weel; mia taha minnä ninf tedä nätä, enne kui ma koole“. Ja Järael saat Joda hendä ette Jofepi mano, ninf Jofep tulli oma

tõllaga oma esä Iisraelile wasta. Kui Jofep omma esjä nägi, wött ta tedä ümbre kaala finni nink iff kawwa temä kaalan. Nink Iisrael üteli Jofepi wasta: „Nüüd taha ma koolda, et ma so filmi ole nännü, et ja weel elon olet“. Ja Jofep asut Warao käjü perrä omma esjä kõige temä perrega Koseni maale, nink toit näid sääl. Sis elli Iisrael weel säidsetõistkümmend ajastaiga Egiptuse maal. Enne koolmist kuts ta oma poja weel oma woote ette nink õnist näid ekäütte esierälde; ent ehk ta küll Jofepile katewõrra õnistust and, sis pand ta ommete ülembä õnistuse Suda pääle, nink üteli: „Ei peä walitsuse kepp Sudast mitte ärä lahkuma, seeni kui Rahusaatja tulep, nink selle sõnna wõtwa rahwa kuulda“. Ja Iisrael kooli ärä nink mateti omme wanembide hauda maha. Ent Jofepi käsi käwe häste, nink ta elli kawwa, nink nägi omme laste latsti nink ka weel neidegi latsti. Nink ta kooli ärä, kui ta sada ja kümne ajastaiga wana olli.

6. Moses Warao tüttre kasupoig.

Iisraeli laste sigisiwa Egiptuse maal nink näid sai palju, ja nemä saiwa üli-

wäega wägewäs, et see maa näid täüs sai. Ent mitme aja peräst tõssi Egiptuse maal wastne kuningas, see es tiija Josefist midäki. Seesama wastne kuningas pidi oma rahwaga kawalat nõwwo Iisraeli laste rahwa wasta nink taht näid wähandäda rasje teo orjuse läbi. Sis panti Iisraeli laste üle sundjid, nee pidiwä näid kange hirmuga sundma sawikiwwe tegemä ja muud rasjet wäljä tööd. Ent midä enämb Iisraeli latsi waiwati, sedä enämb näid sai; sest Summal olli nõus wõtnu, Iisraeli siku Egiptuse maal suures rahwas tetä. Kui kuningas nüüd nägi, et ta see rängä teo orjusega Iisraeli rahwast wähandäda es saa, sis and ta käsü wäljä, kõik Iisraeli rahwa poiglatsi sissama, kui nemä ilmale olliwa sündünü, jökke heitä, ent kõik tüttärlatsi ello jättä.

Sell ajal sündü ütele abielorahwale Iisraeli laste seäst poig, see olli illos lats, ja emä peet tedä ärä kolm kuud. Ent kui temä omma last enämb es saa salajan hoita, sis wõtt ta karbi pilli roost, nink törwas sedä waiguga nink pigiga, nink pand oma pojakese sinnä sisse, nink wei sedä jõe weerde pilliroo sisse. Ent latse sõsar jäi kawwest kaema, mis temäst saanes.

Nätse, sis tulli Warao tüttär jõe weerde tsuklema, nink ta nägi see karbi pilliroo seen, nink lähät omma näüdsiko nink last tedä ärä tuwwa. Kui ta karbi wallale wött nink jedä latsekest nägi, nätse, sis iff see poiglats. Nink Warao tüttär heit temä pääle armu nink üteli: „See om üts neist Iسرائeli rahwa latstist“. Müüd tulli

latse sõjar ta lähembäle nink küsse: „Kas ma peä sulle üte imetaja naise kutsma Iسرائeli naiste seäst, kes sulle see latse imetap?“ Ja Warao tüttär üteli: „Mine!“ Sis läts see tüttärlats nink kuts latse emä.

Ja Barao tüttär ütäl temäle: „Wõta see lats nink imeta tedä mulle, ja ma taha sulle palka anda“. Nink naine wõtt latse nink imet tedä. Kui lats kangembas sai, sis wei emä tedä Barao tüttrele. See wõtt tedä hendäle kasupojas ja pand temäle nime Moses. Sest ta ütäl: „Ma ole tedä weest wäljä tõmmanu“. Ent Moses kaswi mehes Barao tüttre majan, nink tedä opetedi kõigen Egiptuse rahwa tarkusen, ja temä olli wäfew sõnan nink töön.

Kui Moses olli suures saanu, sis tuli temä sõamete see mõte, et ta pidi minemä omme suguwelitsid kaema. Ja temä nägi näide rasset teorjust, nink näitse, üts Egiptuse mees pess ütte Israeli meest. Moses kaije sinnä nink tännä, nink kui temä jääl kedäki es näe ligi olewat, sis lei ta see Egiptuse mehe maha nink matt tedä liiwa sisse. Tõisel päiwäl läts Moses jälle wäljä, nink näitse, kats Israeli meest tapliwa. Nink Moses ütäl selle wasta, kes tõisele liiga tegi: „Milles sa omma lähembät pessät?“ Ent see tülits wasta nink ütäl: „Kes om sinno ülekaejas nink kohtumõistjas meie üle pandnu? Kas sa minno ka tahät ärä tappa nii kui sa olet Egiptuse mehe

ärä tapnu?" Sis jäi Moses pelgämä nink mötel: „Töteste, see ast om awalikus saanu". Niida olli ka. Sest Barao olli ka jo sedä kuulda saanu nink püüse Mosesst ärä tappa. Sis pagesi Moses Barao eest ärä nink läts läbi laane Midjani maale. Siija jäije Moses elämä.

7. Moses Jumala sulane.

Ja see sündü mitme päiwä peräst, et Egiptuse kuningas ärä kooli, ent Israeli laste waiwa es kergitedä selleperäst mitte. Ja näide tänitamine nink oigamine tössi üles Jumala poole see rasse teo peräst, minfaga näid alati waiwati. Nink Summal kuuld näide oigamist nink kaije näide pääle nink tunse näide hätä. Ent Moses elli ikkes weel Midjani maal. Siin olli Moses naise wõtnu nink oma naise-esä lammaste karjuseses saanu. Ütskõrd johtu Moses oma karjaga Horebi mäe mano. Siin nägi temä ime asja, sest näitse, orjawiitja wõso palli tulen ja es pala mitte ärä. Nink Moses mötel: „Ma peä õige sinnä minnemä nink kaema sedä suurt imet, misperäst see orjawiitja wõso ärä ei pala".

Sis hõigas hää l orjawitsja wõsust nink üteli: „Moses, Moses!“ Nink temä üteli: Siin ma ole!“ Nink hää üteli: „Ärä tule siija ligi! Pästä oma kängitsejalast, sest see paik, kon sa saisat, om pühä maa. Mina ole siin esä Summal, Abrahami Summal, Isaaki Summal nink Jakobi Summal“. Nink Moses katt oma palge finni, sest ta peljäs Sumala pääle kaeda. Nink Summal üteli: „Küll ma ole nännü oma Iسرائeli rahwa wiletsust ja ole kuulnu näide tänitamist, nink ole maha tulnu näid ärä pästmä Egiptuse rahwa käest nink näid siist maalt üles wiimä Kanaani maale, mis Ma Abrahamile nink temä sugule ole andnu. Sa tule nüüd, Ma taha sinno lähätädä Warao mano, ja wi mino rahwas, Iسرائeli laste, Egiptusest wäljä.“ Sis üteli Moses Sumala wasta: „Kes mina ole, et ma peä Warao mano minemä nink Iسرائeli laste Egiptusest wäljä wiimä?“ Summal koste: „Mina taha tõtelikult sinoga olla. Sa see olgu sulle tähes: kui sa rahwa Egiptusest olet wäljä wiinü, siis peate teie Minno teenmä selle mäe mann.“ Moses tulli nüüd Horebi mäe mant oma äia mano tagasi nink pallel hennäst wallale, et ta Egiptuse maale lääs, ja äi last tedä

rahuga ära. Egiptuse maal kuts Moses kõik Iisraeli laste wanembid kokko nink and näile teedä kõik nee sõna, mis Summal temä wasta olli kõnelnu. Nink rahwas usk, nink nemä kumardiwa pääga nink heidiwä palge pääle maha Sumalat tennäden, et näide äräpästmine pidi lähünemä.

Ja Moses tulli Warao ette nink üteli: „Niida ütley Iisraeli Summal: Lase Mo rahwal minnä, et nemä Mulle pühhä pidäwä laanen. Mino poig, Mo edimäne poig om Iisrael. Kui ja keelät tedä minemäst, nätsse, jis taha Mina sino poja, so edimätse poja ära tappa.“ Ent Warao juurusteli wasta: „Kes om Iisraeli Summal, et mina temä sõnna peä kuulma? Mina ei tunne tedä, ei taha ka mitte Iisraelil minnä laske.“ Niida kalesi Warao omma sõänd nink es lase Iisraeli rahwast mitte wallale. Sis üteli Summal Mosejele wasta: „Küüd peät sina nätä saama, mis Ma Waraole taha tetä. Sest tugewa käe läbi peäp ta teid ära laskma.“ Ja Summal lasi ütesja ränkä nuhtlust tulla Warao nink Egiptuse pääle, nink kui Warao weel wasta pand, jis jaat Summal Mosejelt kõigele Iisraeli kogodusele käsü, et egäüts

perre esä pidi üte ilma weata woona säetül päiwäl ärä tapma nink woona werega maja usse piida nink päälispuu wõidma. Ent woona liha pidiwä nemä tule weeren kudsämä nink ärä söömä ja hapnemata leibä selle mann pruukma, wöö wööl, kängä jalan nink kepp käen, kui teekäüjä, keä rutuga teele töttawa. Nink kui Israeli laste säetül päiwäl niida teiwä, sis sündü kesköö ajal, et Summal maha lei kõik edimätse poiglatse Egiptuse maal, nii häste Warao edimätse poja, kui wangi edimätse poja, ja kõik eläjide edimätse esätse looma. Ent Israeli laste majost läts Summal möödä. Nink Warao tõssi üles ööse, temä nink kõik temä sulase, nink kõik Egiptuse rahwas; nink suur kisa olli Egiptuse maal, sest ei üttegi maija es ole, kon kooljat es ole. Sis kuts Warao Mosese nink üteli: „Minge mo rahwa seäst ärä, nink minge, teenke Israeli Sumalat, niida kui sina olet kõnelnu.“ Ja Egiptuse rahwas käwe Israeli lasteile pääle, et nemä näid usinaste säält maalt saasse ärä saata. Nink Israeli laste lätsiwä teele, wäega suur hull rahwas, kõige oma karjaga nink oma warandusega, nink nemä tulliwä Egiptuse maalt ärä. Nink Summal käwe näide een päiwä

ajal pilwe tulban, näile teed juhataman, en öö ajal tule tulban, näile walget tegemän.

Summal wei Israeli rahwa wäehulga Werewa mere weerde; siija pidiwä nemä leeri jäämä. Ja Waraole anti sedä teedä. Sis kahits Warao, et temä Israeli rahwal olli lastuu ärä minnä, nink ta last hobesid oma tõlla ette panda uink wött hendäga sõawanfrid nink hobesewäke, nink aije Israeli latši takan, et ta näid wägüsi tagasi toos. Nink Warao sai näile järgi, kui nemä Werewa mere weeren leerin olliwa. Sis pelgsiwa Israeli latse wäega nink tänitäwa Mojesse poole. Ent Moses üteli: „Urge peljake, jääge ennege saisma nink kaega Sumala äräpästmist, mis Ta teile täämbä saadap.“ Nink Summal üteli Mojesse wasta: „Saada Israeli rahwas edesi minemä, ent sina tõsta oma lepp üles nink küünitä oma käsi wäljä mere poole nink lahota tedä, et Israeli latse kuiwalt läbi saawa.“ Nink Moses küünit oma käe mere poole, nink wesi lahku ütest kooft, nink Israeli latse lätsiwä kuiwalt merest läbi. Ja Warao oma sõawäega aije näid takan. Kui Egiptuse rahwas kesi meren olli, siis hirmut näid Summal, et nemä näksiwa tagasi

Käändmä, ent Moses küünit oma käe tõist
 kõrda jälle mere poole, nink wefi nakas
 hao tullen jälle kangede jooskma, nink

Summal aije Egiptuse rahwa weewoole
 wasta, nink mere laine katiwa Warao kõige
 temä sõawäega, et näist es jää üle ei ütte
 ainustki. Niida päst Summal sell päiwäl
 Israeli latse Egiptuse rahwa käest ärä.
 Ja Israeli nägi sedä suurt kätt, mis Sum-
 mal Egiptuse rahwa wasta olli üles näü-
 tänü, nink nemä pelgsiwä Sumalat, nink
 uskjiwa Sumalat nink Mojest, Temä
 sulast.

8. Moses Israeli wahemees.

Nink Moses käsk Israeli rahwal Werewa mere weereft edesi minnä, et nemä Horebi mäe mano saasse. Teekäük olli waiwaline, sest laanen es ole leibä ei ka wett saiija. Secperäst nurisiwa Israeli latse Mosesse wasta ja ütliwa: „Milles ja olet meid wäljä toonu siijä laande nälgä koolma!“ Ent Jummal üteli Mosesse wasta: „Nätse mina taha teile laske leibä sadada taiwast.“ Nink see sündü hommongul, et ümbre leeri olli körd kastet maan. Kui kaste ärä tössi, nätse, sis olli laanen maan midäki peenifest hümmärgust, peenifest kui hall maa pääl. Nink Israeli latse ütliwä töine töise wasta: „Man hü,“ — ehk meie keele perrä: „Mis see om?“ Ent Moses üteli näile: „See om see leib, mis teile Jummal om süwwä andnu. Rogoke sest egämees nii paljo kui ta jöwwap süwwä, ja wötku ka neile, keä temä teldin omma.“ Nink Israeli latse kogosiwä jedä egä hommongu nink seiwä, ja temä magu olli nii kui meekoogi. Ja Israeli latse seiwä Manna seeni kui nemä Kanaani maale saiwa, koke rahwas pidi asuma. Ent weepuudus tulli ka kätte, nink rahwas riidliwa Mosessega nink ütliwä:

„Saada meile wett, et meie juwwa saame! Misperäst tahat sa meid ja meie latsi ja meie eläjid janno ärä kooletada?“ Nink Moses hõigas Sumala poole. Sis üteli Summal Mosese wasta: „Mine rahwa ette ja wõta hendä kätte oma kepp, minkaga ja mere lahotit. Nätse, Ma taha saista säääl sino een, Horebi pae pääl, nink sina peät pae külge löömä, nink sääält peäp wett wäljä tulema, et rahwas juwwa saap.“ Nink Moses tegi niida Israeli rahwa näten, nink selge wesi joosk paest wäljä, nink rahwas saiwa juwwa küll. Niida sööt nink joot Summal esi Israeli latsi laanen.

Sa Israeli latsi saiwa Sinai laande nink leiwä leeri üles Sinai mäe kottal, mis Horebi mägitseel maal, nink Summal olli pilwe tulban mäe pääl. Sis kutsi Summal Mosese mäe pääle nink üteli: „Niida peät sa Israeli latsile kuulutama: Teie olete nännü, mis Mina Egiptuse rahwale ole tennü, ja et Ma teid kotta siiba pääl ole kandun nink teid hendä mano toonu. Sa nüüd, kui teie õigede wõtate Mo sõnna kuulda nink Mino lepingot pitä, siis peäte teie Mo oma olema kõige rahwide seäst, nink teie peäte Mulle pühäs rahwas

olema." Nink Moses tulli nink kõnel rahwale kõik neefinatse sõna. Sis koste kõik rahwas ütelifi nink üteli: „Kõik mis Summal om kõnelun, tahame tetä." Nüüd käst Summal Mosesel rahwale üteldä, et nemä walmi olesse kolmanda päiwä pääle. Ja see sündü kolmandal päiwäl, kui hommong sai, sis tõssi pikne ja wälgi löömine, nink paks pilw olli Sinai mäe pääl, nink wäega kange pasuna hääl, niida et kõik rahwas wärisi, kes leerin olli. Nink Moses wei rahwa leerist wäljä, Sumala wasta, nink nemä jäiwä sinnä mäe ala saisma. Nink kõik Sinai mägi suitsas nink wärisi wäega, sest et Issand tule sisen temä pääle maha tulli. Kui nüüd rahwas oma paiga pääl saisi, sis kõnel Summal pasuna häälil nink kuulut Israeli rahwale oma püha kümme käsku. Ja kõik rahwas nägi nink kuuld pikse mürrinat nink tule kirgi nink pasuna häält nink mäe suitsawat. Sis wabisiwa nemä nink jäiwä kawwest saisma, nink ütliwä Mosesel wasta: „Kõnele sina meiega, nink meie tahame kuulda, ent ärgu kõnelgu Summal meiega, et meie ärä ei koole." Nink Moses üteli rahwa wasta: „Summal om seeperäst tulnu, et Temä pelg teie filmi een oles, et teie pattu es

tees." Nink Moses kirjot kõik Issanda sõna üles raamatute.

Tõisel hommikul tõssi Moses warra üles nink ehit altri mäe ala, nink lähät Issraeli laste noore mehe, ja nemä tapiwa teno ohwri Jumalale. Ja Moses wött poole were nink pand sedä kausikeste sisse, ent poole were tsiuf temä altri pääle. Ja ta wött lepingo raamatu nink lugi rahwa kuulden, ja nemä ütliwä: „Kõik, mis Jummal om ütelnü, tahame tetä nink kuulda.“ Sis wött Moses sedä werd nink tsiuf rahwa pääle nink üteli: „Mätse, see om selle lepingo weri, mis Jummal om teiega tennü kõiki neidesinaste sõnno peräst.“ Nink Moses läts üles nink säidsekümmend Issraeli wanembat, nink nemä näiwä Issraeli Jumalat, ja Temä jalgo all olli kui taiwas esi oman selgüsen. Kui nemä Jumalat olliwa nännü, sis seiwä nink jõiwa nemä. Nink Jummal üteli Mosesele wasta: „Tule üles Mino mano mäe pääle nink jää süija, nink Ma taha sulle anda kiwilawwa nink sedä säädüst nink käskü, mis Ma ole kirjotanu näid opetada.“ Nink Moses läts Jumala mäe pääle üles, nink pilw katt mäe, nink Jummal and Mosesele kats kiwilauda, neide pääle olli

Summal kirjotanu oma pühä kümme käskü.
Nink sündü, kui Moses Sinai mäe päält
alla tulli, nee kats tunnistuse lauda kōen,

fis hiilgas temä pale, et Summal temäga
olli kōnelnu.

9. Tawit Jumala wõijetu mees.

Kui Summal oma Israeli rahwa
Kanaani maale olli asutanu, jis and Temä
näile edimält kohtumõistjid, keä näide üle
pidiwä walitsema. Wiimne kohtumõistja
olli prohwet Samuel. Sell ajal nõusewa

Iisraeli latse hendile kuningat, ning Jummal
 käsk Samnelli, et ta pidi Sauli kuningas
 wõidma. Sedä tegi Samuel, ning pand
 perän sedä oma kohrumõistmuse ameti maha,
 ent prohwetit ametit tallit temä sellegiperäst
 iks edesi. Saul walits edeotsan häste, ent
 kui ta ütškörd Jumala käsü wasta tegi
 niuf päälegi wõltsse, sis heit Jummal tedä
 ärä oma palge eest, ning Samuel pidi
 temäle ütlemä: „Sina olet Jumala sõna
 ärä põlgnu, seeperäst põlep Jummal sinno
 ka ärä, ning annap Iisraeli kuningriigi so
 lähembäle, kes paremb sinno.“ Sest jaani
 lahku Jumala Waim Saulist ärä, ning
 ütš kuri waim tegi temäle hirmu. Ja
 Samuel leinas Sauli peräst, sest ta olli
 tedä armjas pidänü. Ent Jummal üteli
 Samueli wasta: „Kui kawwa leinat sina
 Sauli peräst, kedä Mina ole ärä põlgnu?
 Täüdü oma sarw õliga ning mine Petle-
 hemmi, ning kutsu Isai ohwile, ja Mina
 taha sulle teedä anda, kedä Mina Isai poige
 seäst hendäle ole ärä nännü, et sina tedä
 peät kuningas wõidma.“ Nink Samuel tegi
 niida ning läts Petlehemmi, mis Juda
 maal, ning pühend Isait ning temä poige
 ning kuts näid ohwile. Ja Isai lasti oma
 säidse poiga Samueli eest möödä minnä,

ent Samuel ütel: „Neid ei ole Jummal ärä walitsenu. Kas poisi omma kōik siin?“
 Ifai ütel: „Nooremb om weel ärä, nink nātse, ta hoiap lambid.“
 Sis käst Samuel temäle perrä saata nink tedä kodo tuwwa. Nink see pois tulli kodo nink aste ligi, nink ta olli prisk pois, ilosa filmä pään, nink kauni näoga. Ja poisi nimi olli Dawit. Nink Jummal üteli Samueli wastä: „Wōta kätte, wōia tedä, sest see om seesama.“
 Sis wōtt Samuel öli sarwe nink wōise tedä ta weljo seän, nink Jumala Waim tulli kärmäste Dawida pääle sest-samast päiwäst nink edispäidi. Ja Samuel tössi üles nink läts kodo.

Perän sedä kogosiwa Wilisti, keä Israeli naabrirahwas nink wihatse wainlase, omma sõawäke sõtta Israeli rahwa wastä, nink tulliwa Juda maale nink leiwä üte mäe otša sõaleeri üles. Ja Saul nink Israeli mehe tulliwa kokko nink leiwä leeri üles tōise mäe otša, niida et org kate leeri wahel olli. Nink Wiliste leerist tulli üts mees wäljä, Koliat nimi. See olli kuus küünärt nink üts wasš pikk, nink waskküpär olli ta pään, nink soomuste wiisil tettü raudrōiwas olli ta sälän, nink temä jalan olliwa waskplaadi, nink waskoda olli ta piha pääl, nink ta

piigi wars olli kui kangawõllas. See piff mees Koliat fais nink hõigas Iisraeli sõawäe hulke wasta: Walitsege hendile üts mees ärä, et ta alla tulep mino mano. Kui ta wõip minno maha lüwwä, fis tahame meie teie sulasis jäijä, ent kui mina tedä ärä wõida, fis peäte teie meile sulasis jäämä." Nink paljo muide sõnnoga teot ta Iisraeli sõawäe hulke. Ent Saul nink kõi Iisraeli sõamehe pelgsiwa wäega nink es julgu selle hirmsa mehe wasta taplema minnä. Sis tulli ka Dawit Iisraeli rahwa sõaleeri, omme weljo kaema, nee olliwa ka sõtta lännü. Kui Dawit Koliati suurustelemist kuuld, nink Iisraeli meeste hirmu nägi, fis lubas temä Koliati wasta wäljä minnä, nink Saul sai sedä ka kuulda ja kuts Dawida hendä mano. Nink Dawit üteli: „Sino sulane tahap minnä nink selle Bilisti mehega tapelda. Küll Summal pästap minno selle mehe käest". Sis üteli Saul: „Mine, nink Summal olgu sinoga". Küüd wött Dawit oma karjatepi kätte nink walits hendäle wiis filedat kiwi jöest nink pand näid omma karjapauna, nink läts, oma ling käen, Koliati wasta. Nink Koliat tulli ka lähembäle Dawida wasta, nink kui ta tedä nägi nii noore mehe olemat, es

pane ta Dawidat misjeski nink tõrel:
 „Kas mina koer ole, et sa kerpiga mino
 wasta tulet? Tule ligi, küll ma so liha
 anna lindule sürwä.“ Ent Dawit koste:
 „Sina tulet mino mano mõögaga nink
 oaga, ent mina tule sino wasta Iisraeli

wäehulke Jumala nimel, kedä sina olet
 teotanu. Täambä annap Jummal sinno
 mino kätte, et ma so pää otsast ärä wõta,
 et kõik maailm saap teedä, et Iisraelil om
 üts Jummal“. Nüüd nakas Koliat mano
 tulema, ent Dawit joosk temäle wasta,
 pist oma kää pauna nink wõtt kivi wäljä,

nink wiſas linguga, nink oſas Koliati
 pääotſja, nink piſſ mees ſatte otſeti maaha.
 Sis jooſt Dawit mano nink wött Koliati
 mõõga nink ragi Koliati pää otſaſt ärä
 nink tegi temäle ſurma. Kui Wilisti näi=
 jewä, et näide wäkew mees olli ärä tapetu,
 ſis lätsiwä nemä pakko, nink Iſraeli mehe
 hõißſiwa nink aijewa Wilistid takan, nink
 tulliwa jälle tagaſi, nink riſiwa Wiliste
 leeri ärä. Ent Saul wött Dawida ſell=
 ſamal päiwäl hendä mano, nink pand tedä
 ſõameeſte üle.

Iſraeli ſõawäe hulga tulliwa jälle kodo,
 nink nätſe, kõigift Iſraeli liinoſt tulliwa
 naiſe waſta, nee mängewä nink lauliwa
 waſtaſtiku: „Saul om lõõnü oma tuhat,
 ent Dawit oma kümmetuhat“. Sis lägüſt
 Sauli wiha palama, ſeſt ſee laul algat
 temäle Samueli ſõna meelde, et kuning=
 riik ſelle kätte peäp antama, ſes paremb
 tedä om. Nink Saul üteli: „Nemä omma
 Dawida pääle kümmetuhat arwanu, ent
 mino pääle tuhat. Küll temäle weel iſs
 ſee kuningriik ſaap.“ Nink Saul wahte
 Dawidat ſeſt päiwäſt ſaani. Tõiſel päiwäl
 tegi kuri waim jälle Saulile hirmu, nink
 Dawit mõiſt kannelt mängi, et Sauli meel
 ſeſt taltſambas jäi. Kui nüüd Saul iſte,

oma piik käen, sis jais Dawit temä een
nink mäng kannelt, et ta Sauli meelt la-
hotas; nink nätse, äki wisas Saul oma
piigi Dawida pääle nink mötel: „Ma taha
Dawidast läbi nink jaina sise aija“. Ent
Dawit karas Sauli eest kōrwale nink pässi
ärä. Küll taldu Saul jälle ärä nink and
Dawidale ka oma nooremba tüttre naises,
ent mitue päiwä peräst tulli seesama lugu
jälle kätte: Saul wisas oma piigi Dawida
pääle, kui see temä een kannelt mäng, nink
Dawit karas eest ärä, et piik temäst möödä
jaina läts. Müüd es wõi Dawit enämb
Sauli mano jäija. Ta pagesi ärä nink
ots koope sisen nink tühjen laane paigon
hendäle warjopaika, kōhe Sauli tulitse wiha
eest hendä ärä peetä. Ja Saul läts iks
kurjembas, nink kiusas ka neid takan, keä
ennege Dawida poole kōneliwa. Sis ko-
gosi Dawida mano ka mitu sada meest,
keä niisama wiletsa olliwa kui Dawitti,
nink neidega olli Dawit ütškōrd Sauli eest
üte suure kōoba sise kōrwale lännü. Saul
es tijä mitte, et Dawit, sääl kōoban olli,
ja aste möödä minnen sise. Müüd olli
Jummal Sauli küll Dawida kätte andnu,
ent Dawit es tee temäle midäki, enge löigas
salajalt Sauli särgi siilo maha. Kui

Saul koobast jälle tee pääle läts, jis hõigas Dawit Saulile perrä nink üteli: „Milles ja minno takan ajat, oh kuningas, et ja mo henge tahat ärä wõtta? Rae oma särgi siil, mis mino käen! Küll Jummal mõistap mino ja sino wahetele kohut; ent mino käsi ei peä mitte sino külge saama“. Sis mõist Saul ärä, et Dawit temäle olli elo kinknu, nink Saul tõst hääle nink ikk, nink üteli Dawida wasta: „Sina olet õigemb minno, nink Israeli kuningriik jääp sino perält. Ja nüüd wannu mulle Jumala mann, et ja mino suku perän minno mitte ei taha häötäda“. Nink Dawit wande Saulile, nink Saul läts kodo. — Siski es jää Saul weel rahule, enge läts jälle Dawidat takan ajama, nink Saul lei leeri üles nink magasi õõse leerin, nink sõamehe olliwa temä ümbrel. Nink Dawit tuli õõse Sauli teltsi nink wõtt Sauli piigi nink weefarika temä pähütse kottalt ärä, nink es tee Saulile üttegi wika. Ent tõisel hommongul hõigas Dawit Sauli poole tõise mäe otjast: „Mis mina ole tennü, et ja minno takan ajat? Rae, kos kuningas piik nink weefarik omma! Tulgu üts nink wõtku näid siist ärä. Jummal olli sinno täämbä õõse mino kätte andnu,

ent mina es taha mitte omma kätt Jumala wõijetu mehe külge panda". Nink Saul koste: „Ma ole pattu tennü, mo poig Dawit. Sunnistetu olgu sina, et mino heng täämbä ööse sino meelest kallis om olnu". Nink Dawit läts omma teed, nink tagasi omme seldsimeestega ärä Israeli piire päält, ja Saul läts tagasi omma paika nink es otši tedä mitte enämb takan.

10. Dawit Israeli kuningas.

Perän Sauli surma tulli Dawit Israeli maale tagasi. Sis tulliwa edimält Juda mehe nink wõijewa Dawida kuningas Juda sugu üle, nink peräst tulliwa ka tõiste Israeli suguharude wanemba nink tõstüwa Dawida kuningas kõige Israeli rahwa üle. Kolmkümmend ajastaiga wana olli Dawit, kui ta kuningas sai. Nink Dawit wõit ärä Zioni kandsi, mis Jerusalemi liina mann, nink elli kandsin nink nimit jedä Dawida liinas. Niida sai jis Jerusalemi liin kõige Israeli riigi pääliinas. Nink Dawit mõist ärä, et Jummal tedä olli finnitänü kuningas Israeli üle. Sis sääd ta Jumala teenistüse kõrre jalale, nink

šääd tarku mehi, keä Jumala šäädüšt tuu-
sewa, rahwa üle kohtumöistjis, et öigust
nink rahukörda İsræeli maal oles. Nink
mis Dawit eäle ette wött, see läts täll
häste körda, sest temä peljäs Jumalat nink
armast Dedä, nink Summal olli temäga.

Nink sündü, kui kuningas oman majan
elli nink Summal temäle olli hengüšt andnu
kõiki temä wainlaste poolest ümbrekaolt,
šis üteli kuningas prohwetini Natani wasta:
„Näse, mina elä seedripuu majan, ja
Jumala teenistüšt peetas teldi tekke all.“
Nink Dawit lubasi Jumalale maija ehitäda.
Natan üteli temä wasta: „Mine, tee kõik,
mis sino šöämen, sest Summal om sinoga.“
Ent sellamal ööl sündü, et Jumala šona
Natani kätte sai šedä wiisi: „Mine nink
üttele Mino šulase Dawida wasta: Niida
üttele Summal: Kas sina Wulle peäššit
maja üles ehitama, kon Ma šisen elä?
Ma ole sinno lammaste karjaaiast wötnu,
et ja pidit Mo İsræeli rahwa üle würštis
olema. Nink Summal kuulutap sulle, et
Summal sulle tahap suurt peret šaata.
Kui sino päiwä täüs šaawa nink sina
omme wanembidega magama olet lännü,
šis taha Ma sino šuku sino perrä šaata
töšema nink selle kuningriiki šinnitäda.

Seesama peäp Mino nimele maja üles ehitämä, nink Ma taha temä kuningriigi aujärje kinnitädä igäwätses ajas. Mina taha temäle esäs olla, nink temä peäp Mulle pojas olema." Niida kui kōik neesinatse sõna olliwa, niida kōnel Natan Tawida wasta.

Nink kuningas Tawit tuli nink jäi Sumala ette nink üteli: „Kes ole mina, Issand Summal, nink mis om mino sugu, et Sa minno seeni maani olet saatnu? Sa sedä om weel weidi Sino meelest, Issand Summal. Sa olet ka oma sulase sugu peräst jo kōnelnu, sest, mis pikkä aja peräst peäp sündümä, ja sedä inemise wiisil, kes Issand Summal! Nink nüüd, kinnitä igäwäste see sõna, mis Sa oma sulase peräst nink temä sugu peräst olet kōnelnu, nink tee niida, kui sa olet kōnelnu, et Sino nimi suure saas igäwäste, nink et saas üteldüs: Wägede Issand om Summal Israeli üle. Nink nüüd, wōta ette nink õnista oma sulase suku, et see igäwäste Sino ette jääs, sest Sina, Issand, olet kōnelnu." Niida tenäs nink pallel Tawit Sumalat, nink jätt see templi ehitamata, mis ta olli mõtelnu Sumalale ehitädä. Ent kui Tawit nelikümmend ajastaiga Iss-

raeli üle olli walitsenü, nink siist ilmaft pidi lahkuma, sis jätt ta Jumala koa ehitamise oma poja Salomo hoolde. Sedä kinnit Jummal Iisraeli aujärje pääl, nink feesama ehit Jumala koa siinä Moria mäe otša, mis Jerusalemi kottal. Sis täüt pilw Jumala kota nink Jummal wött sinnä asuda kesk oma Iisraeli rahwa sekkä. Ent Iisraeli rahwas jäi nüüd sedä Dawida poiga ootma, kes Jumala Poig nink Iisraeli kuningas pidi olema igäwäste.

11. Jese, Jumala Poja, ilmase sündimine.

Kui Jumalast säetü aig pidi täüs saama, sis lähäteti engel Kabriel Jumalast üte neitsi mano, Maria nimi. See elli Naatsareti liinan nink olli kihlatu ütele mehele, Josef nimi, Dawida soust. Nink engel Kabriel tulli Maria mano nink üteli: „Tere, kes sa olet armu saanu! Iisand sinoga, sina õnistetu naiste sean.“ Ent Maria heitü selle sõna peräst wäega nink mötel: „Määräne teretamine see olnes?“ Nink engel üteli temäle: „Ärä pelgä, Maria! Sest sina olet armu löüdnü Jumala mann.

Nätse, fina peät poja ilmale tooma, nink peät temä nimme kutsma J e s u s. See sama saap suur olema nink Kõigekõrgemba Pojas kutsutama; nink Issand Jumal saap tälle temä esä Dawida aujärje andma. Nink temä saap kui kuningas walitsema Sakobi sugu üle igawäs, nink temä kuningriigil ei saa otša olema." Ent Maria üteli englile: „Kuis see saap sündümä, sest et mina midäki mehest ei tiija?" Engel koste: „Pühä Waim saap sino pääle tulema, nink Kõigekõrgemba wägi saap sinno ülewarjama. Seeperäst peap ka see pühä, mis sinost sünnüp, Jumala Pojas kutsutama. Sest Jumala mann ei ole ütski asi wõimata." Ent Maria üteli: „Nätse, mina ole Issanda näüdsik! Mulle sündügu sino sõna perrä." Nink engel lahku temäst ärä.

Ent sündü neil päiwil, et käsk Keisrist Augustusest wäljä läts, et kõik ilm pidi saama üles kirjotetus. Sest Keiser Augustus olli sell kõrral ülemb walitseja maailma pääl nink taht oma riigi alamhide arwo teedä saada. Nink kõik lätsiwä, et nemä hendid lases üles kirjotada, egäüts omma liina. Sis läts ka Josef Raatsareti liinast üles Juda maale Dawida

liina, mis kutsuti Petlehemis, seeperäst
 et temä Tawida koast nink soust olli, et
 temä hennäst lases üles kirjotada Maria,
 oma kihlatu naisega. Nink sündü, kui
 nemä Petlehemin olliwa, sis tulli aig, et
 Maria oma poja pidi ilmale tooma, kellest
 engel Kabriel olli ette kuulutanu. Nink
 Maria tõi oma edimätsse poja ilmale, nink
 mähk tedä mähkide, nink pand tedä seime
 sisse. Sest näil es ole muial maad majan,
 nink nemä pidiwä karja lauta asuma.
 Sellamal bööl olliwa karjuse Petlehemi
 wäljä pääl öüdsin omma karja hoitman.
 Nink nätsse, Issanda engel sais näide kõr-
 wal nink Issanda awwustus paist näide
 ümbre, nink nemä pelgisiwä wäega. Nink
 engel üteli näile: „Arge peljake! Sest nätsse,
 mina kuuluta teile suurt rõõmu, mis kõi-
 gele rahwale saap olema. Sest teile om
 täämbä Snistegija sündünü, kes om Kris-
 tus see Issand, Tawida liinan. Nink see
 olgu teile tähes: Teie saate löüdmä latse
 mähkide mähütü nink seime sisse pantu
 olewat.“ Nink sedamaid olli engli mann
 taiwaliku sõawäe hulk, nee kitiwa Sumalat
 nink ütliwa: „Au olgu Sumalale kõrgen,
 rahu maa pääl, nink inemistest hää meel.“
 Nink sündü, kui engli näide mant olliwa

taiwade lännü, sis ütliwä karjuse tõine
tõisele: „Lätkem nüüd Petlehemmi, nink
kaegem sedä asja, mis Issand meile on
teedä andnu.“ Nink nemä tulliwa rühken
nink löüfewä Maria nink Josepi, nink see
latsekese seimen magawat. Sa karjuse lät-

siwä tagasi, awwustiwa nink kitiwa Suma-
lat kõige eest, mis nemä olliwa kuulnu
nink nännü, niida kui näile olli üteldü.
Ent kui katesa päiwä täüs saiwa, et last
pidi ümbrelõigatama, sis panti temäle nimi
J e s u s, niida kui engel Kabriel Mariale
olli ütelnü.

12. Jeesus paganide walgus.

Jesuse sündumise ajal walits Jerusalemin wana kuningas Herodes. See es olegi Iisraeli mees, enge wõõras, ent Keiser Augustus olli tedä sinnä kuninga aujärje pääle säadnü, nink Iisraeli rahwas pidi hirmu peräst temä alambas jäämä. Sest Herodes walits kangede nink waljuste, nink sund näid hirmu nõal hendä ala. Kui nüüd Jeesus olli sündünü Petlehemin Juda maal kuninga Herodese ajal, sis tulliwa targa hommongu maalt Jerusalemmi nink ütliwä: „Kos om see sündünü Juda rahwa kuningas? Meie oleme temä tähe nännü hommongu maal, nink oleme tulnu tedä kumardama“. Ent kui kuningas Herodes sedä kuuld, sis heiti temä ärä. Nink temä kogosi kocko kōik kõrgepreestri nink rahwa kirjatundja, nink juurel neilt, konnes Kristus, see toowotetu Dawida poig, pidi sündümä. Nee ütliwä temäle: „Petlehemin Juda maal; sest niida om prohwetl läbi kirjotet.“ Sis kuts Herodes nee targa salaja nink kullel neilt usinaste sedä aiga, mill see täht olli paistnu. Nink temä lähät näid Petlehemmi nink üteli: „Minge nink nõudke hoolega selle latse perrä, nink

kui teie tedä löwwäte, sis kuulutage mulle, et mina ka tule nink tedä kumarda". Kui targa kuningat olliwa kuulnu, lätsiwä nemä ärä, nink nätse, see täht, mis nemä hommongu maal olliwa nännü, käwe näide een seeni kui temä tulli nink saifati sääl kottal ülewän, kon see latsekene olli. Ent kui nemä sedä tähte näiwä, saiwa nemä wäega röömsas. Nink nemä lätsiwä sinnä maija nink löüfewä see latsekeje Maria, temä emäga, nink sattewa maaha nink kumardiwa tedä, nink wötiwa oma wara

wallale nink kingewä tälle kulda nink tüminat nink mürre. Gest oma kodomaa

kõigeparembide andidega tahiva nemä sedä
 Dawida poiga awwustada nink ka hendid
 temä alambis tunistada.

Nink Summal käsk neid tarfo unen, et
 nemä mitte es peä Herodese mano tagasi
 minemä. Sis lätšiwä nemä tõist teed
 tagasi omale maale. Ent kui nemä Pet-
 lehemist olliwa ärä lännü, nätse, sis näüt
 hendä Issanda engel Josefile unen nink üt-
 tel: „Tõse üles, wõta see lats nink temä emä
 hendä mano, nink pake Egiptuse maale,
 nink ole sääl seeni kui mina sulle üt-
 le. Sest Herodes püwwäp sedä last ärä hu-
 kata.“ Sis tõssi Josef sedamaid üles,
 wõtt see latsekese nink temä emä hendä
 mano, nink pagesi jellsamal ööl säält Petle-
 hemist ärä Egiptuse maale, nink olli sääl
 seeni kui Herodes olli ärä foolnu. Nink
 nätse, sis näüt hendä Issanda engel Jo-
 sepile jälle unen Egiptuse maal nink üt-
 tel: „Tõse üles, wõta see lats nink temä emä
 hendä mano, nink mine Israeli maale.
 Sest nee omma ärä foolnu, keä latse ello
 otsewa.“ Sis tõssi Josef üles nink wõtt
 see latsekese nink temä emä hendä mano,
 nink tulli Israeli maale. Ent kui temä
 Sumalast unen käsü sai, et ta es peä Pet-
 lehemmi jäämä, sis tulli ta jälle Naatsa-

reti liina elämä. Ent see latsekene kaswi
nink sai kanges waimun, täüs tarkust,
nink Jumala arm olli temä pääl.

13. Jesus esä majan.

Josep nink Maria, Jesuse wanemba,
elliwa Naatsareti liinan, nink Josep toit
hendä nink omma peret puusepä tööga.
Nink Josep Mariaga lätsiwä egä ajastaja
üles Jerusalemmi Paasja pühile, nink kui
Jesus katstöisfkümmend ajastaiga wana olli,
sis wötiwa nemä tedä ütten Paasja pühile,
nink Jesus sai nüüd edimäst korda Jeru-
salemmi. Kui Paasja pühä säetü päiwä
täüs saiwa sis lätsiwä Josep nink Maria
jälle kodo poole, ent lats Jesus jäi Jeru-
salemmi, nink Josep Jesuse emäga es tiija
sedä mitte. Sest nemä mötliwa tedä tee-
kääjide seldsin olewat nink tulliwa üte
päiwä teed Jerusalemist ärä. Kui nemä
nüüd öömaija pidiwä jäämä, sis otsewa
nemä tedä hõimo nink tutwide seäst, ent
es löwwä tedä mitte. Nüüd lätsiwä nemä
tagasi Jerusalemmi nink otsewa tedä. Nink
sündü kolme päiwä pärast, sis löüjewä
nemä tedä Jumala koan istwat, oppetajide

keskel, ning näid kuulwat ning näilt küsi-
telewät. Niida olli sis lats Jeesus Su-
mala pühhä kotta jäänü, Sumala sõnna
kuulma ning opma. Ent kõik, keä tedä
kuuliwa, pannuwa immes temä mõistust
ning temä kostmüsi.

Kui nüüd Jeesuse wanemba tedä näiwä,
heitüwä nemä ärä, ning temä emä üt-
tel temäle: „Poig, kuis sina meile niida olet
tennü? Mätse, sino esä ning mina oleme
sinno waiwaga otsnu“. Sis üt-
tel temä näile: „Mis teie minno olete otsnu? Kas
teie es tiijä, et mina peä olema see sisen,

mis mino Eesjä perält om? " Nink nemä es möista jedä sōnna, mis temä näidega kōnel. Ent Jesus tunist Sedä, kelle perält see pühä koda olli, omas Eesjäs, nink tähend seega esi hendä Jumala Pojas. Siski es pane Jesus mitte liijas, et nemä sest sōnast weel arwo es saa, enge läts näidega alla nink tulli Raatsjaretti nink olli näile sōnawōtlif. Nink temä emä pidi kōif nee sōna oman sōämen. Nink Jesus kaswi tarkusen nink eän nink armun Jumala nink inemiste mann, nink elli wanembide majan seeni kui temä täwwes mehes sai.

14. Jesus, Jumalast wōijetu mees ehk Kristus.

Nink Jumalast lähäteti üts mees, Jaan ninri, see üteli jutust Juda laanen nink kuulut: „Käändke patust; sest taiwariik om lähüde tulnu.“ Ent Jaanil olli röiwas kameli karwost nink nahkwöö wööl, nink temä söök olli, mis ta laanest löüse, hainaritsiko nink mötsmesi. Sis läts rahwas Jaani mano wäljä Jerusalemist nink Juda maalt nink kōigist kotusist, mis Jordani

jõe ümbrel, temä jutust kuulma. Ja keä omme patte üles tunistiwa, neid riste Jaan Jordani jöen. Seeperäst kutsuti tedä ka „ristjä“^s. Ent neide wasta, keä esi hendid õiges panniwa nink temä ristmist ärä põliwa, üteli ristjä Jaan: „Kes om teile näütänü tulewatse wiha eest ärä paeda? Seeperäst kandke õiget patustkäändmise wiljä; sest egäüts puu, mis hääd wiljä ei kanna, saap maaha raotus nink tulle heidetüs. Mina risti teid küll weega patust käändmises; ent kes mino perän tulep, see om kangemb minno, kelle kängi kanda mina ausa ei ole. Seesama saap teid Pühä Waimuga nink tulega ristma.“

Ja neil päiwil sündü, et Jesus tulli Naatsaretist Jordani jõe weerde Jaani mano, et ka Temä Jaanist saas ristitüs. Nink Jesus olli ligi kolmekümne ajastajane, kui Temä Jaani ristmijele tulli. Ent Jaan keeld Tedä nink üteli: „Mull om waia sinost jaada ristitüs, nink sina tulet mino mano!“ Ent Jesus koste nink üteli temäle: „Lase nüüd nii olla. Sest niida sünnüs meil kõik õigust täütä.“ Sis and Jaan perrä nink riste ka Jesusst Jordani jöen. Ja kui Jesus olli ristitü, aste Temä sedamaid weest wäljä, nink näitse, taiwas awas

hennäst Jesusele üles. Nink Jaan nägi Jumala Waimu kui tuwikest hendä maaha lastwat nink Jesuse pääle tulewat. Nink

nätse, hääł taiwast üteli: „See om Mino armas Poig, kellest Minol hää meel om.“

Sis wiidi Jesus Pühäst waimust laande. Siin olli Temä nelikümmend päiwä. Ja kuri waim tuli Jesust kiusama, ent Jesus wäörd kiusajat ärä, et see Teda pidi maha jätmä. Nink nätse, engli tulliwä Jesuse mano nink teenewä Teda. Ja Jesus tuli laanest ärä Jordani jõe weerde, kon ristjä Jaan olli. Kui Jaan Teda nägi köndwat, üteli temä: „Nätse, see om Jumala woon,

kes maailma pattu kannap! See om seesama, kellest ma ole ütelnü, et perän minno tulep see, kes minost kangemb. Nink mina es tunne Teda mitte; ent Jummal, kes minno lähät weega ristmä, see üteli mulle: Kelle pääle sina saat nägemä Waimu maaha tulewat nink Tema pääle jääwät, see om seesama, kes Pühä Waimuga ristip. Nink mina ole nännü Waimu kui tuwikest maaha tulewat nink Tema pääle jääwät, nink ole tunistanu, et seesinane om Kristus, Jumala Poig." Niida sai sis nüüd selges, et Jaan seeperäst olli tuluu weega ristmä, et Jesus seda wiisi pidi Israelile awalikus saama.

15. Jesus Kristus taiwariigi kuusutaja.

Sest ajast nakas Jesus jutust tegemä nink ütlemä; „Käändke patust, sest taiwariik om lähüde tulnu.“ Nink Temäst läts kõne wäljä, nink nemä töiwa Tema mano kõigesugutsid wigaliisi, nink Tema tegi näid terwes. Nink paljo rahwast käwe Tema perän. Ent kui Jesus seda rahwast nägi, läts Tema üles üte mäe pääle, nink

kui Temä maaha olli istnu, awas Temä oma suu üles, and näile oppust taiwariigist nink üteli: „Sndsja omma nee, keä waimun waese omma; sest näide perält om taiwa riik. Sndsja omma nee, keä leinäwä; sest näid peäp röömustetama. Sndsja omma hiljameelelise; sest nemä saawa ilmamaad perändämä. Sndsja omma nee, keä isonewa nink janonewa õiguse perrä; sest nemä peäwä söönüs saama. Sndsja

omma armulise; sest nemä peäwä armu saama. Sndsja omma nee, keä söämeest puhta omma; sest nemä saawa Sumalat nägemä. Sndsja omma rahuliku; sest näid

peap Jumala latsis kutsutama. Sndsa omma nee, kedä õiguse pärast peränkiusatas; sest näide pärast om taiwa riik". — „Urge mõtelge mitte, et Mina ole tulnu, jäädüst nink prohwetid tühjäs tegemä. Mina ei ole mitte tulnu tühjäs tegemä, enge täütinä."

Nink Jeesus opet nüüd, määrätsel wiisil Jumala latse oma taiwatse Etsä kaska õigede peawä pidämä, nink üteli: „Seeperäst peäte teie täwwelikku olema niida kui teie Etsä taiwan täwwelik om". „Kui sina palwust peät, sis ei peä sa mitte olema nii kui pilkja. Sest nemä armastawa koolimajon nink uuliste kolle pääl jaisten palwust pidädä, et nemä inemiisist nättüs saasje. Ent sina, kui sa palwust peät, mine oma kambre sisse nink pane oma uss kinni nink palle omma Etsä salajan; nink sino Etsä, kes salaja sisse näep, saap sulle tasuma awalikult. Kui teie Jumalat pallete, ei peä teie mitte paljo lobijema nii kui pagana; sest nemä mõtlewa hennäst kuultus saawat oma paljo lobijemise pärast. Urge saage mitte näide arwolisis; sest teie Etsä tiijap küll, mis teil waia om, enne kui teie Teda pallete. Seeperäst peäte teie niida pallemä: Meie Etsä, kes sina olet taiwan! Pühändetüs saagu

fino nimi. Sino riik tulgu. Sino tahtmine sündügu, kui taiwan niida ka maa pääl. Meie päiwälikkü leibä anna meile täambä. Nink anna meile andis meie süüdä, niida kui meie andis anname omile süüdläisile; nink ärä saada meid mitte kiusatuse sisse; enge päästä meid ärä kurjast. Sest sino perält om riik nink wägi nink armustus igawätses ajas. Amen."

Nink Jeesus üteli: „Kon teie wara om, jäääl saap ka teie jüdü olema. Seeperäst üteli Mina teile: Urge muretage mitte oma elo eest, mis teie saate jöömä nink jooma; ei ka oma iho eest, minkaga teie hennäst saate katma. Sest sedä kõik otswa pagana. Sest teie taiwane Eesä tiijap küll, et teile sedä kõik waia om. Ent otške edimält Sumala riiki nink Demä õigust, sis saap teile see kõik pääle antus.“ — Nink sündü, kui Jeesus sedä kõnet olli lõpetanu, sis heitü rahwas ärä Demä oppuse peräst. Sest Demä opet näid kui see, kell wõimus olli, nink ei mitte niida kui näide kirjaturundja.

16. Jeesus Kristus esowürst.

Nink Jeesus käwe Israeli maad möödü nink opet rahwast näide koolimajon nink

kuulut armuoppust Jumala riigist, ning sūtüt kõigesugust tõpe ning kõigesugust wika rahwa seän. Sis tulli Temä ka ütškörd Kapernaumi liina. Siin tulli Temä mano üts mees, Jairus nimi, see olli koolimaja ülemb; ning temä heit Jesuse jalgo ette maaha ning pallel Tedä omma maija tulla. Sest Jairusel olli üts ainus tüttär, ligi katetõistkümmne ajastajane, see olli koolmisel. Ning kui Jairus pallel: „Tule ning pane oma käsi temä pääle, sis saap temä elämä“ —, sis tõssi Jesus sedamaid üles ning läts temä perrä. Kui nemä weel teed mööda käwewä, nätsse, sis tulli üts Jairuse perrest ning üteli: „Sino tüttär om ärä koolnu; ärä waiwa enämb oppetajat.“ Ent kui Jesus sedä kuuld, koste Temä ning üteli Jairusele: „Ärä pelgä; usu ennege! Sis saap temä elämä.“ Ning nemä tulliwa Jairuse maija. Siin olli joba paljo kaibamist, ning leinulugu olli suur. Sis üteli Jesus näide wasta: „Ärge ikke. Sest see tütrikukene ei ole mitte koolnu, enge temä makap.“ Ent nemä naariwa Jesust, sest nemä teesewä, et ta olli koolnu. Ent Jesus aiije kõige see rahwa wäljä, ning wött hendäga latse ejä ning emä ja neid, keä Temä manni

olluwa, nink läts jinnä sisse, kon see lats maan olli. Nink Jesus haard latse kätt pite finni nink üteli temäle: „Taliita kuumi!“ (see om meie keeli: „Woonafene, tõse üles!“) Nink sedamaid tõssi see tütrikufene üles nink kõnd. Nink latse wanemba heitüwä üliwäega ärä. Ent Jesus käst temäle süwä anda. Nink seesama lugu sai kuuljas, nink seesinane kõne läts lajale üle see kogona maa.

Ent kui Jesus rahwa hulka nägi, olli temäl näid halle, sest nemä olluwa äranõrkunu nink äräpillatu kui lamba, kell karjust ei ole. Sis üteli Jesus neide wasta, kedä temä ommis peränkääjijis ehk jüngris olli kutsnu: „Pöim om küll suur, ent teoliisi om weidü. Seeperäst pallelge pöimu Issandat, et temä teoliisi omale pöimule saadas.“ Nink Jesus kuts omme jüngrid seäst katstõistkümmend meest, et nemä temä mann olesse nink et temä näid wäljä lähätäs armuoppust kuulutama. Neid nimit temä selle peräst ka Apostlis.

Nink sündü, et Jesus perän sedä Naina liina läts, nink temäga lätsiwä paljo temä jüngrid nink paljo rahwast. Ent kui Jesus ligi liina wärajät sai, näts, sis kanneti koolja wäljä, see olli omal emäl ainus

poig, nink see naine olli läsk. Nink paljo liinarahwast olli näid saatman. Kui Jesus sedä naist nägi, sis olli Temäl tedä halle, nink Temä üteli temäle: „Ärä ike!“ Nink Jesus aste mano nink putte kirstu, ent kandja jäiwä saisma. Sis üteli Jesus koolja wasta: „Pois, Mina ütli sulle: Tõse üles!“ Nink koolja tõsfi istu nink

nakas kõnelema, nink Jesus and tedä temä emäle. Ent kõiki pääle, keä sääli olliwa, tuli hirm, nink nemä kitiwä Jumalat nink ütliwä: „Suur prohwet om meie seän tõsnu, nink Jummal om omma rahwast

Kodo otsnu." Nink seesinane kõne Jესusest läts lajale läbi kõige Juda maa nink kõiki paiko säääl ümbrekaot.

17. Jესus Kristus Bioni kuningas.

Nink Jესus läts üles Jerusalemmi Paasja Pühäle. Sa nemä tõiwa latši Jესuse mano, et Temä näid putus; ent jüngri tõreliwa neid, keä näid kanniwa.

Ent kui Jესus sedä nägi, siis sai Temä meel haiges, nink Temä ütäl näide wasta: „Easke neil latšil Mino mano tulla nink

ärge keelge näid mitte; jest niisugutside perält om Jumala riik. Tõtelikult, Mina üttele teile: Kes Jumala riiki wasta ei wõta kui lats, see ei saa sinnä sisse." Nink Temä wõtt näid hõlma, pand kae näide pääle, nink õnift näid.

Nink kui Jesus omme jüngridega Jerusalemi lähüde saije nink Olimäe mano tulli, mis sääl liina wasta, sis lähät Temä kats jüngrit nink üttele näide wasta: „Minge sinnä alewede, mis teie een om; nink jedamaid saate löüdmä üte finniköödetü emäeesli nink warša temä mann. Pästke näid wallale nink tooge näid Mino mano. Nink kui teile keäfi midäki üttelep, sis üttelege: Issandal om näid waia; sis saap temä näid jedamaid lähätämä." Sis lätsiwä nee jüngrit ärä nink teiwä niida kui Jesus näid olli käsknü, nink tõiwa see emäeesli ja see warša, nink panniwa omme röiwid selle pääle, nink Jesus iste temä jälgä. Ent palju rahwast laotiwa omme röiwid tee pääle, ent muu raijewa osse puist nink puistsiwa näid tee weerde. Ent rahwas, mis een käwe ja takan tulli, tänit nink üttele: „Hosianna Dawida Pojale! Kitetü olgu, kes tulep Issanda nimel, Hosianna forgen!" Ent see om kõik sündünü, et täu-

detüs saas, mis üteldü om prohmeti läbi, kes ütles: „Ütelge Zioni tüttrele: Nätse, sino kuningas tulep sino mano hiljameeslik, nink sõidap emäeesli warša sälän.“

Nink kui Jeesus Jerusalemmi sisse läts, tuli Temä Sumala kotta nink löüse sääl neid, keä härgi nink lambid nink tuwikeisi mõiwa, nink rahawahetajid istwat. Nink Jeesus aije wäljä kõiki, keä mõijewä nink ostiwa pühän koan, nink wišas rahawahetajide lawwa ümbre nink neide pengi, keä tuwikeisi mõiwä, nink ütles näile: „Kirjotet om: Mino koda peäp palwuse koas kutsutama; ent teie olete sedä rööwli harwas

tennü!" Nink pühän koan tulliwa Temä mano pimedä nink jalotuma, nink Temä tegi näid terwes. Ent kui kõrgepreestri nink kirjaturundja neid imeteka näiwä, mis Temä tegi, nink latsi pühän koan tänitäwät nink ütlewät: „Hosianna Dawida Pojale!“ —, sis sai näide meel pahas, nink nemä ütliwä Jesusele: „Kas sina kuulet, mis neesinatse ütlewä?“ Ent Jesus üteli näide wasta: „Kuule küll. Kas teie eäl ei ole lugenu: Et laste nink imewide suust olet Sina kittust walmistanu?“ Nink Jesus jätt näid maaha nink läts liinast wäljä omma bömaiija.

18. Jesus Kristus Jumala woon

Ent kõik kõrgepreestri nink rahwa wänemba peiwä nõwwo Jesuse wasta, et nemä Tedä surma jaadasse. Nink nemä lähätiwä omme sulaste hulga böse Jesust otsma, kui Temä omme jüngridega üten aijan olli. Nink nee sulase tulliwa nink heidiwä kae temä külge nink wötiwa Tedä finni. Sis jätiwa Tedä kõik jüngrid maaha nink lätšiwä pakko. Ent nee, keä Jesuse olliwa finni wötnu, weiwä Tedä ärä kõrgepreestri

mano, kōhe kirjatundja nink wanemba olliwa kōkko tulnu. Siin suure kōhtu een otsewa nemä wōlstunistust Jesuse wasta, kuitao nemä Tedä saasse surmada, nink ehk kull paljo wōlstunistajid ette tulli, es löwwä nemä midäki. Sis kōste kõrgepreester nink ütlet Jesuse wasta: „Mina wannuta sinno eläwä Jumala mann, et sina meile ütlet, kas sina olet Kristus, Jumala Poig.“ Jesus ütlet temäle: „Sina ütlet, Mina ole.“ Sis kist kõrgepreester oma röiwa katski nink ütlet: „Temä om Jumalat teotanu! Mis om meil enämb tunistajid waia? Nätse, parhilla olete temä Jumala teotamist kuulnu. Mis teil tutta?“ Ent nemä kōik mõistiwä kōhut nink ütliwä: „Temä om surmaga wōlgu.“ Sis sülgsiwä nemä Temä palgede nink anniwä Temäle kämbliid, nink teotiwä Tedä.

See sündü kōik ööse. Ent kui walge jai, kōüdiwä nemä Jesuse kinni, weiwä Tedä ärä nink anniwä Tedä maawalitseja Pontsiuse Pilatuse kätte. See küsse Jesuse käest nink ütlet: „Kas sina olet Judaliste kuningas?“ Ent Jesus jais maawalitseja een nink ütlet temäle: „Sina ütlet.“ Nink kui Temä pääle kaibati kõrgepreestrist nink wanembist, sis es kōsta

Temä midäki. Sis üteli Pilatus temäle:
 „Kas sina ei kuule, mis suur astja nemä
 fino wasta tunistawa?“ Nink Jeesus es
 kosta tälle enämb üttegi sõnna, niida et
 ka maawalitseja sedä wäega immes pand.
 Ent maawalitsejal olli wiis, et temä rah-
 wale Paasja pühäs üte wangi wallale lasi,
 kedä nemä tahiwä. Nink Pilatusel olli
 seekörd üks mees wangi pantu, Parrabas
 nimi, see olli rööwel. Kui rahwas nüüd
 koon olli, siis üteli Pilatus näide wasta:
 „Kumba teie tahate, et mina teile wallale
 lasi, kas Parrabast wai Jeesust, kes Kris-
 tuses kutsutas?“ Sest Pilatus tees küll,
 et rahwa ülembä Jeesuse kadeuse peräst
 olliwa ärä andnu. Ent kõrgepreestri nink
 wanemba fihotiwa rahwast, et nemä Parra-
 bast pidiwä wallale pallemä nink Jeesust
 hukka saatma. Nink rahwas täniti Pilatuse
 poole: „Ease meile Parrabas wallale!“
 Pilatus üteli: „Mis mina siis peä tegemä
 Jeesusega, kedä Kristuses kutsutas?“ Nemä
 ütliwä kõik: „Pöö tedä risti külge!“ Pila-
 tus üteli wasta: „Mis temä siis kurja
 tennü? Mina ei löwwä surma süüdü temä
 pääl.“ Ent nemä tänitiwä weel enämb
 nink ütliwä: „Ärä! Ärä! Poo tedä risti!
 Poo risti!“ Kui Pilatus nägi, et temä

midäki es wõi parata, enge et paljo suu-
remb käre sai, sis wött temä wett nink
mösk oma käe rahwa näten, nink üteli:
„Mina ole ilma süüta seesinatse õigeda
werest; teie saate nägemä!“ Sis koste
kõik rahwas nink üteli: „Temä weri tulgu
meie nink meie laste pääle!“ Sis last
Pilatus näile Parraba wallale, ent Jესuse
last temä piitskoga pessä nink and Tedä
ärä risti pääle puwwa.

Nink maawalitseja sõamehe wõtiwa Je-
suse niuk weiwä Tedä ärä, et nemä Tedä

risti pääle poosse; ja Jესus kand oma
risti, nink läts wäljä sinnä paika, mis

kutsuti päälae asemes ehk Kolgata mäes. Säääl leiwä nemä Jesuse risti külge, nink kats kurjategijät Demäga, tõist hääle nink tõist kurale poole, ent Jesust keskede. Ent Pilatus kirjot ka päälkirja nink pand sedä risti latwa; nink sinnä olli kirjotet: „Jesuse Naatsaretist, Sudaliste kuningas“. Nink see olli kolmas päiwä tund, kui nemä Dedä risti leiwä; ent Jesus üteli: „Etsä, anna näile andis, sest nemä ei tija, mis nemä tegewä“. Nink sõamehe jaijewa Demä röiwa nink heidiwä liisko Demä särki peräst; nink nemä istewa nink hoisewa Dedä säääl, ent rahwas jais nink kaije. Ent kui kuuwes tund olli, keskpäiwä ajal, jis sai pimedüs üle kõige see maa ütesändä tunnini. Nink ütesändäl tunnil hõigas Jesus suure häälega nink üteli: „Etsä, jino kätte anna Mina oma waimu!“ Nink kui Demä sedä olli ütelnü, nõrgut Demä pääd nink heit henge. — Ent kui ödang saije, jis tulli üts rikas mees, Josef nimi, kes ka esi Jesuse jünger olli. See läts Pilatuse mano nink pallel hendäle Jesuse ihho. Sis käst Pilatns sedä temäle anda. Nink Josef wött iho nink mähk sedä puhta kallilinatse röiwa sisse, nink pand sedä omma wastsehe hauda, mis temä olli lastnu pae

sisse rako, nink weerüt suure kiwi hawwa usse ette nink läts ärä.

19. Jesus Kristus igäwäne Rahusaatja.

Ta kui hengämise päiw olli möödä lännü, sis ostiwa Maria Magdalena nink tõine Maria nink Salome kallist salwi, et nemä tulesse nink Jesuse ihho wõijasse. Nink edimätsel nädali päiwäl

tulliwa nemä üliwarra päiwä tõsengu aiga hawwa mano nink ütliwä hendä kestel: „Kes weerütäp meile see kiwi hawwa usse

eest ära? ^a Nink kui nemä finnä kaijewa, näiwä nemä, et see kiwi olli ära weerütetü; fest temä olli wäega suur. Nink nemä lätfiwä hawwa sisse, nink näiwä ütte noort meest hääl pool istwat, sell olli pikk walge särk sälän, nink nemä heitüwä ära. Ent temä üteli näile: „Urge heitüge mitte! Teie otsite Jesust Naatsaretist, kes risti pääle olli poodu. Temä om üles tõsnu, nink ei ole mitte fiin. Nätse, fiin om see ase, kon Issand om maganu. Ent minge nink üteltge Temä jüngridele, et Temä teie ette lät Kalilea maale, sääl saate teie Tedä nägemä. Nätse, mina ole teile sedä ütelnü.“ Nink nee naise lätfiwä ruttu hawwa mant ära, peljo nink suure rõõmuga, nink joosiwa sedä Temä jüngridele kuulutama. Ent kui Jesus warra olli üles tõsnu edimätsel nädäli päiwäl, näüt Temä hendä edimält Maria Magdalenale nink üteli temä wasta: „Mine Mo weljo mano nink üteli näile: Mina lää üles oma Esjä mano nink teie Esjä mano, nink oma Jumala nink teie Jumala mano“. Maria Magdalena lät nink kuulut sedä jüngridele, et ta olli Issanda nännü, nink et Temä tälle sedä olli ütelnü. Ent jüngri es usi sedä mitte.

Kui nüüd õdang olli tollsamal edimätsel nädäli päiwäl, nink usse olliwa finni pantu, kon jüngri Sudaliste peljo peräst koon olliwa, sis tulli Jeesus nink sais kess näide seän nink ütäl näile: „Rahu olgu teiega!“ Ent nemä heitüwä ärä nink saiwa pelglikus, nink mötliwa hendä waimu nägewät. Nink Jeesus ütäl näile: „Kuis teie nii heitünü olete, nink milles tulewa sääratsje mötte teie söämede? Kaege Mino käre nink Mino jala, et Mina est ole; putke Minno nink kaege; jest waimul ei ole mitte lihha nink luid, niida kui teie näete Mull olewat“. Sis saiwa jüngri röömsas, et nemä Issandat näiwä. Sis ütäl Jeesus näile: „Rahu olgu teiega! Stse kui Esjä Minno om lähätänü, niida lähätä Mina teid ka.“ Nink Issand ütäl näile: „Niida om kirjotet, nink niida pidi Kristus kannatama nink üles tõsema koolnuišt kolmandal päiwäl, nink lasma kuulutada oma nime pääl patustkäändmist nink patu andisandmist kõige rahwa seän, nink alostada Jerusalemist. Ent teie olete neide asjo tunistaja.“ Nink Temä puhk näide pääle nink ütäl näile: „Wõtke Pühhä Waimu! Kelle teie patu andis annate, neile oma nemä andis antu; nink kelle

teie patu finnitate, neile omma nemä finnitetü.“

20. Jesus Kristus awwustuse Issand.

Perän omma ülestõsemist näüt Issand Jesus hendä omile jüngridele weel mitmesugutside tähtiga, nink nätti näide seän nelikümmend päiwä, nink kõnel näile Jumala riigist. Nink Jesus käsk omil jüngridel üte mäe pääle minnä, mis Kalilea maal, nink Jesus tulli näide mano. Nink kui nemä Tedä näiwä, kumardiwa nemä Tedä. Nink Jesus kõnel näidega nink üteli: „Minole om antu kõik meelewald taiwan nink maa pääl. Seeperäst minge nink tekke jüngris kõik paganid, näid risten Etsjä, nink Poja, nink Pühä Waimu nimel, nink opetage näid pidämä kõik, mis Mina teil ole käsknü. Nink näitse, Mina ole teie mann egä päiw maailma otsani.“ „Kes usup nink ristitäs, see saap õndsas, ent kes ei usu, see saap ärä sunnitus.“ Niida sääd Issand Jesus pühä ristmise. — Wii- mäte kogosi Demä omme jüngrid Jerusalemmi kokko nink wei näid säält wäljä

Slimäe pääle. Nink Jeesus käst omme jüngrid, et nemä es peä Jerusalemist ärä minemä, enge sedä Gsäsä toowotust ootma, mis nemä Temäst olliwa kuulnu. „Gest Saan,“ ütöl Jeesus, „om küll weega ristnü, ent teid peäp Pühä Waimuga ristitämä ei mitte kawwa perän neid päiwi. Teie peäte Pühä Waimu wäke saama, kes teie pääle saap tulema, nink saate Mino tunis-taja olema Jerusalemin nink kogona Suda-ja Samaria-maal, nink ilma maa otsani.“

Nink kui Temä sedä olli ütelnü, tõst Temä oma käe üles nink õnist näid. Nink sündü, kui Gsäsand Jeesus näid õnist, jis tõsteti Temä

näide näten üles, nink pilw wött Tedä üles näide filmi eest ärä. Nink kui nemä taiwade kaijewa, kui Demä ärä läts, nätsse, sis saisiwa näide mann kats meest walgin röiwim, keä ka ütliwä: „Kalilea maa mehe, mis teie saisate nink kaete taiwade? See sama Jesus, kes teilt taiwade üles om wöetn, saap niida tulema, kui teie Tedä olete nännü taiwade minewät.“ Sis kumardiwa jüngri Jesust nink lätsiwä suure rõõmuga tagasi Jerusalemmi säält mäelt, mis kutsutas Slimäes.

Nink jüngri olliwa Jerusalemin ütemeeligult alati ütenfoon, pashiwa Sumalat nink oodiwa Pühhä Waimu, niida kui Issand Jesus näid olli käsknü. Kui kümne päiwä peräst Suwiste pühä päiw kätte tulli, nink jüngri jälle kōif ütemeeligult ütenfoon olliwa, nätsse, sis sündü äkitselt murisemine taiwast õtse kui kange tuul oles puhkuu, nink täüt see kogona maja, kon nemä olliwa istman. Nink keele nätti näil äräjaetu olemat õtse kui tulitse, nink see iste egäüte pääle näide seäst. Nink nemä saiwa kōif täüs Pühhä Waimu nink naksiwa kõnelema tõiste keeltega, niida kui Waim näile and kõnelda. Kui nüüd see hääl sündü, sis tulli rahwa hulk kokko,

nink nemä heitüwä kōif ärä nink panniwa immes, nink ütliwä tōine tōise wasta: „Nätse, kas neesinatse kōif, keä kõnelewa, ei ole Kalilealise? Kuis meie sis kuuleme egäüts omma keele murret, mink sisen meie oleme sündünü? Mis sest tahtnes saada?“

Ent tōise naariwa nink ütliwä: „Nemä omma täüts magusat wiina!“ Sis tōsfi Apostel Peetrus jüngride seäst üles, tōst oma hääle nink kõnel selgede rahwa wasta, nink üteli: „Neesinatse ei ole mitte joobunu, niida kui teie arwate, enge see om, mis prohwetil läbi om üteldü: Et wiimätsil päiwil peap

sündüma, ütlep Jummal, Mina taha omast Waimust wäljä kallada kõige liha pääle. Nink peäp sündüma, et egäüts, kes Issanda nimme appi hõikap, saap õndsas saama. Israeli mehe, kuulge neidsinatšid jõnno: Jesuse Naatsaretist, Jumalast teie seän ülesnäüdetü mehe, olete teie wõtnu ülekohtutside kätte läbi nink nakloga risti külge löönü nink ärä tapnu. Ent Jummal om Tedä üles ärätanu surmast; selle asja tunistaja oleme meie kõik. Et Temä nüüd Jumala hää käre läbi om ülendetü nink Pühä Waimu toowotuse Essäst saanu, sis om Temä sedä wäljä kallauu, mis teie nüüd näete nink kuulete. Seeperäst olgu nüüd kõigel Israeli jugul tõtest teedä, et Jummal Tedä Issandas nink Kristuses om tennü, sedäsamma Jesust, kedä teie olete risti poonu^a. Ent kui nemä sedä kuuliwa, sis nakati see näide sõämide, nink nemä ütliwä Peetruse nink tõiste Apostlide wasta: „Mehe, wele, mis peäme tegemä?“ Ent Petrus üteli näile: „Käändke patust nink lastu egäüts teie seäst hennäst risti Jesuse Kristuse nime pääle patu andisandmises, nink sis saate teie Pühä Waimu annet saama. Sejt teie nink teie laste perält om see toowotus, ja kõiki perält,

keä kawwen omma, kedä eäl Issand meie
 Summal hendä mano saap kutsma." Keä
 nüüd hääl meelel Peetruse sõna wasta wõ-
 tiwa, neid ristiti, nink sell päiwäl footi
 näide mano ligi kolmtuhat henge. Nink
 nemä jäiwä kindmäs Apostlide oppusele
 nink osausele nink leiwä murdmisele nink
 palwusele. Ent Issand pand egä päiw
 selle omale kogodusele mano neid, keä õnd-
 sas saiwa see läbi, et nemä Jesuse Kris-
 tuse siäse uskfiwa nink saiwa ristitüs.

Sind 20 Kop.